

vsako mesto, še man pa za vsako vas, zato se prav lahko zgodi, da akt roma »na izveštaj« v Zagreb namesto v Ljubljano ali v Split namesto v Zagreb itd. Prav rado se to zgodi, če je vlagalec posebno previden in napiše vlogo lepo v cirilici, da bi ta bila hitre rešena. Ako je vloga slovenska potem gotovo gre v Ljubljano »na izveštaj«. Če je v cirilici, pa lahko potuje tudi v Črno Goro! Torej lepo uradno pot, po »bližnicah« se lahko zabodi!

—Š Stanarina in kurivo. Povodom mnogobrojnih zahtev učiteljstva iz novih krajev da se Zakon od 23. jula 1919. rasprostire i u pogledu stana i ogreva na sve krajeve države, naše Udruženje Jug. Učt. učinilo je predlog u Ministarstvu Prosvete da se ovo i ostvari. Čl. 33. Zakona o 23. jula 1919. izrikom pomine da učitelji imaju pravo na stan i ogrev, a specijalnom odlukom Državnog Saveta još ranije protumačeno je: da je ovo pitanje u vezi sa učiteljskim platama. Prema tome logički čl. 88 Zakona od 23. jula 1919., koji govori da se ovaj zakon u pogledu plata ima razprostreti i na nove krajeve, ima se shvatiti da se on odnosi i na učiteljsku stanarinu. — »N. P.«

—Š Všetje let v pokojino. G. Ministar Prosvete odlukom svojom od 23. I. 1923. g. ONBr. 2296. a na osnovu čl. 29., 22. i 88. zakona o narodnim školama, a na predstavljanje Glavnog Odbora Udruženja Jugoslovenskog Učiteljstva odlučio je: Da učiteljima-cama narodnih škola u Dalmaciji, Bosni i Hercegovini Hrvatskoj sa Slavonijom i Sloveniji pravo na penziju pripada od dana postavljenja u učiteljsku službu. Dok ne polože praktični učiteljski izpit nema u pravo na povišicu plate; a po položenom praktičnom izpitu može im se računati najviše pet provedenih godina u stalnoj učiteljskoj službi do moženog praktičnog izpita za penziju i povišice. — »N. P.«

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl. **Morski razbojnik**. Spisal kapitlan Frederick Marryat. Iz angleščine prev. J. M. Ljubljana 1923. Cena elegantno vezani knjigi v 192 straneh, 36 Din. Založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

—kpl. **Iv. Pregel: Azazel**. Zala gra v štirih dejanjih. Cena 22 Din, s poštnino vred 23 Din. Izšla je v Tiskovni zadrugi v Ljubljani Prešernova ulica 54.

—kpl. **Zlatorog, Baumbach - Funtek**. Cena elegantno vezano 22 Din. Založila knjigarna Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

—kpl. **Mrtvo mesto**. Rodenbach-Gradnik. Cena broš. 18 Din, vez. 24 Din. Izdala in založila knjigarna Ig. pl. Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

—kpl. **Knjeginja Maja**, St. P. Bešević. Melodramska bajka u tri čina sa uvertirom, prologom, pevanjem i igrom vila sa velovima. Muzika Petra J. Kristića. Ilustrovala Milica St. Bešević. Beograd 1923. Cena 10 Din, Str. 80. Državna Štamparja kraljev. Srba, Hrvata i Slovenaca, Beograd.

Pristopite k „Jugoslovanski Matici“!

Književnost in umetnost.

—k **Zlatorog, Planinska pravljica**. Spisal Rudolf Baumbach, Preložil Anton Funtek. Druga predelana izdaja. Ljubljana 1922. Naš klasični prevajalec Funtek nam je oskrbel novo izdajo prevoda Baumbachove lirsko-epске pesnitve »Zlatorog«, koji tvori osnovo znana slovenska pripovedka iz trentske doline o zlatorogu in rojenicah. Prvič je bil ep preveden v slovensčino leta 1886. O tem prevodu pravi prevajalec sam: »Da moj prevod na mnogih mestih ne izraža popolne divne lepote izvornikove, mi je dobro znano.« Toda kdor pozna izvornik, mora priznati da je že prvi prevod dobro uspel, zlasti če upoštevamo nekatera, za prevod res težka mesta in izraze. Opombe, ki jih je Funtek dodal prvi izdaji, bi bile dobrodošle tudi v drugi. Tu pojasnjuje med drugim nekatera imena cvetic, ki so gotovo še danes precej neznan, na pr. sleč (Rhododendron) obstret (Gems-wurz), mrazova sestrice (Crocusblüte) i. dr. — Umetniško veliko boli dovršena pa je druga izdaja. Tudi kar se tiče jezikovne strani, je uveljavljena in spopolnjena, zlasti pa se odlikuje pred prvo po ritmični ubranosti. Mnogo stihov je spremenjenih,

mestoma cele klice: tako na pr. stran 3., 2. kitica, ki je sedaj posebno lepo uspela:

prej:
Molče orjaki zro me v led zaviti,
kadar na tebi mi srce igra;
Italija pod mano v solnčnem sviti
pozdravlja me in sinji val morja.

se glasi sedaj:

Strčeči so vrhovi me zajeli,
ko vrtoglav zrem s tvojega vrha,
počlan pozdravlja me zelen v globeli,
Italija in sinja plan morja.

Zlasti blagoveneče je prenarejena tožba lovca, ko mu postane Jerica nezvesta koje začetek se je glasil prej (str. 80):

Plesaj nai bi, ko mi srce mrže?
Če napačil je pušico strup,
takrat ničev je rešenja up!
Kar je bilo, to pač tudi bodi,
pusti Barba, naj hitim od tod!

sedaj (str. 78):

Smejem nai se ko mi mre srce?
Od puščice, ki je otrovana,
se nikoli ne zaceli rana!
Kar je bilo, moralo je biti,
Pusti, Barba, pusti me oditi.

Sploh je cela pesnitev v novem prevodu kakor prerajena. Toliko je blaglasja in harmonije toliko plastičnosti v jeziku, da se je umetniška cena delu naravnost podvojila. Posebno dovršena je sedaj tudi pesem, ki jo poče Špela trentskemu lovcu (str. 22), ki zveni kakor lepa narodna pesmica. — Knjižica je zelo lično vezana in bo v kras vsaki knjižnici in lepo darilce. Vsekako je prevažalec prav ustregel s to izdajo saj niti ne čutiš, da je spesnil pravljico tuječ tako pristrčno diha iz teh stihov naš domači živelj. In to je nedvomno zasluža prevažalca. —od—

—k **Georges Rodenbach: Mrtvo mesto**. Poslovenil Alojz Gradnik. V Ljubljani 1923. Naš marljivi in priljubljeni pesnik A. Gradnik je zopet obogatil naše prevodno slovnstvo z novim delom. Njegov distingvirani literarni okus nam namči o umetniški ceni prevoda. — Opisuje tragično zgodbo človeka, ki je užil deset let neskalene sreče popočno harmoničnega zakonskega življenja. Potem je mlada žena umrla. »Zanj je bila ta ločitev strašna, spoznal je ljubezen v razkošju potovanjih in v brezdelju in vsak nov kraj je obnavljal idilo ljubezni.« V dnev svojega žalovanja je prišel v Brug v Flandriji, v »mrtvo mesto«. Čutil se je brata tega samotnega in trpečega mesta, začutil je ž njim nemo sorodnost. »Vzajemno pronicanje duše in stvari! Zlasti mesta imajo tako svojo osebnost, svoj poseben duh, jasno izražen značaj, ki odgovarja radosti prvi ljubezni odrekanju, vdovstvu. Vsako mesto je stanje duš in komaj smo v njem, še nam to duševno stanje razodene in se razlije v nas, kakor tekočina, ki se vcepi in vsrka z oseno zraka.« Tako je žaloval v Brugu že pet let. Tu pa sreča nekega dne žensko, ki je bila čudovito podobna njegovi rajni ženi. Gre za njo in odkrije, da je gledališka plesalka. Toda kljub temu se seznanja ž njo in podobnost je bila tudi v posameznostih frantina. Vzame jo proč od gledališča, name je hišo in hodi k njej. Obožuje v njej reinkarnacijo svoje mrtve žene. Toda sčasoma začuti, da se zgublja v nič ta sladka samoprevara, da je podobnost le telesna. Začne spoznavati sramotnost svoje pustolovščine. A nazaj ne more; ni bila več podobnost z ženo, bilo je njeno telo, bila je njegova pozna strast, kar ga je vleklo k plesalki. Nekoč ga je pregovorila, da jo je sprejel v svoji hiši. V njegovi sobi je našla portrete in kito las njegove rajne žene, o kateri pa ni nikdar govoril. Začela ga je frivolno zasmehovati in si ovijala kito okrog vratu. On pa je prestrašen in razjarjen kričal, naj o pusti. Ko ni prenehala, je zbesnel: planil je k njej in jo s kito zadavil. »Bila je mrtva, ker ni znala razrešiti misterija in ker ni vedela, da je bilo tu nekaj, česar se ni smela dotakniti pod kazni svetoskrbnosti.« — Knjižica je umotvor one vrste, ki se ne spušča v zunanje, površno opisovanje in spajanje dogodkov, temveč označi komaj one ki so pomembni za notranji, psihiški potek. Pisateljeva senzitivna, razglablajoča duša je odela preprosto, vsakdanjo snov v obliko, ki te zgrabi in pretrese. Slog je prekrasen, prevod dober in priča o bogatem besednem zakladu prevajalčevem. Ker imajo prevodi namen seznanjati nas s tujo literaturo ter bogatiti in širiti čitateljevo obzorje, bi bilo kaj koristno in priporočljivo da bi imel vsak prevod kratek predgovor o pisateljevem življenju in njegovem umetniškem ustvarjanju. S tem bi knjiga mnogo pridobila na svoji vrednosti. —od—

—k **Iv. Pregel: Azazel**, Žalna igra v štirih dejanjih. Ljubljana 1923. Eden najboljših naših sodobnih pripovednikov Iv. Pregel je spisal žaloigro Azazel, ki obravnava svetopisemsko Marijo Magdaleno in njeno ljubezen do Juda in Ješne. Žaloigro bodo predstavljali na ljubljanskem odru. Knjižica je izšla v jako okusni opremi.

—k **St. P. Bešević: Knjeginja Maja**. Melodramska bajka u tri čina sa uvertirom, prologom, pevanjem i igrom vila sa velovima. Muzika Petra J. Kristića. Ilustrovala Milica St. Bešević. Beograd 1923. Sredi današnjega mrzlega realizma — tudi v književnosti — te pozdravlja tole delce kakor tonel solnčni dan. Dvigne te v čarobno kraljestvo fantazije, povede te v pravljici svet vil in gozdnih duhov. Predgovor je napisal S. Pandurović, ki pravi med drugim: »Doduše to nije ni malo moderno i ja Vam proričem, da će Vas »Novi« napasti. Napašće Vas zbog naičnosti, i zato što Vaši stihovi imaju ritma i pravilan i korektan slik.« S temi besedami je podana za tovrstno delo pač dovolj laskava ocena. Toda klub temu je uverjen, da »če »Knjeginja Maja« imati svoju stalnu i zahvalnu publiku.« In to je nedvomno istina. Sai pravijo, da vsakdo, ki nima pokvarjenega srca in okusa, čita dobro pravljico rad. Ker pa te pravljici tvori osnovo večnolepi motiv o materini ljubezni, spojen z bajko o vilah, nudi dvojni užitek: poleg estetičnega tudi etični, kar nedvomno povzdiguje vrednost dela. — V prvem činu nas povede pisatelj na zeleno jaso v goro, kjer biva vajo vile in gozdni duhovi. Vile plešejo in prepevajo, dražijo škrate in šumskega čana, nekakega divjega moža. Naenkrat se začuje lovski rog, vile prestrašene pobegnejo, a najlepši med njimi, Jasiki (Trenetlika) se zapletejo dolgi zlati lasje med vejevje cvetočega grma. Prosi pana nai jo reši, toda ta, zločest in razdražen, jo pusti na cedilu. Tu se počavi pred njo mladi kneževič Velibor. Ostrmi nad njeno krasoto: »Evo slika mojih sanj! Evo bitje, koje iščem po vsem svetu!« Odmota ji lasje, njeno tančico pa spravi. Ona ga prosi, naj ji jo vrne, ker sicer izgubi svojo nesmrtnost. Toda on se ne da pogovoriti, temveč jo vabi s seboj: v njenem srcu se vzbudi ljubav do lepega zemljana in odloči se mu slediti. Toda pot jima zastavi močno šumski duh Strahor, ki za kazen oba spremeni v drevesi: njega v bora, njo pa v trenetliko. Medtem pa čakajo doma starši Velibora, da se vrne z lova. Vsi drugi lovci so se vrnili, a o njem ni bilo sledu. Tu pride pastirica Mirjana, ki je skrivoma opazovala ves dogodek v gori. Knez ne verjame njenemu pripovedovanju, toda materino srce kneginje Maje zasluti nesrečo. Poda se v goro na opisan kraj. Ko jo vile zagledajo, se začudeno vprašujejo, kdo je to. Mati! Ko jim ena izmed njih pojasni to besedo, prosijo vse šumskega duha, nai se je usmili. Toda on je neizprosno in jih zapodi v goro. Mati pa kliče sina, dokler se pod borom mrtva ne zgrudi. Tu je šumski duh premagan. »Ti si svojom smrćom pobedilac smrti« in sin je rešen ter se vrne v svojo prvotno človeško obliko. — Pisec uvoda povdarja, da bi bilo treba delo uveljaviti na pozornici. Do svoje prave vrednosti bi pa prišlo le na kakem večjem odru, kjer bi se moglo tudi tehnično zadosti okusno izvesti, da bi doseglo pravi učinek. Tudi za šolske odre je igra prikladna, izpadlo bi pač nekoliko skromneje in tekst bi se moral mestoma spremeniti (oziroma izpustiti nekaj). Ker je privlačna snov odeta v čudovito blaglasne stih bi uprizoritvev dosegla nedvomno zadovoljiv uspeh. — V.

Naša kulturna organizacija.

OBČNI ZBOR PED. DID. KROŽKA V MARIBORU.

Človek postane pravi človek edino le s pomočjo vzgoje.

Kant.

Še čutimo krepke sunke prestalega voinega viharja. Povsod se nam odkriva novo vna psihoz. Zato prav sedaj, boli kot kdaj predel, stavi človeštvo vse svoje upe na učiteljstvo, da povelje mladino, našo bodočnost, na lepa, vredna pota, da jih z varno roko vodi v pravo življenje, v življenje medsebojne ljubezni, spravljivosti in poštenja.

Težka in odgovorna je učiteljeva pot! Ali učiteljstvo se trnjeve poti strahiti ne sme! Na prei vodi njegova pot: v samovzgoi in samozobrazbi nai išče samega sebe, da bo našlo druge, da mu bode dovoljeno gledati v srca onih, ki jim

jih je izročil narod, v katerih leži narodova in državna bodočnost. Ne pustimo tedaj najresnejši in najpravičnejši rok pedagoških izkušni iz vidika, ki pravi: »Le tam je uspeh, kjer učitelj sam z lepim vzgledom in z dobroto kaže pravo pot navzgor in le svoji mladini »vzor mož« — vzor žena.«

V samovzgoi učiteljstva le tudi vzgoja naroda.

Ko smo pa z razmišljanjem in vpo-glabljanjem krenili na vrednejša pota, ne pozablajmo, da z maturo še nismo dosegli one stopnje znanja, ki je učiteljstvu nujno potrebna. Če nai vrši zadovoljivo vzvišeno nalogo.

V poglobljeni samovzgoji mora slediti najno stremljenje, kako razširiti obzorje. Pač je storila država tu prvi korak z ustanavljanjem Višjih pedagoških šol. Ali koliko jih bo deležnih te dobrote? Ali ne poče slei kot prej večina učiteljstva z maturo na učiteljsku (gimnazijo) v odgovoren poklic? Gotovo! Nikdar pa ta naobrazba ne more in ne sme zadovoljiti onih, ki stremijo po luči in spoznanju, ki hočejo biti pravi voditelji — vzgojitelji svojega naroda!

Po maturi le vsakega učitelja, ki se zaveda odgovornosti svojega stanu, neizbežna dolžnost da se vpoglobi v oni pango javnega prosvetljanja, kjer čuti največ sposobnosti, največ veselja. Eno pa nam je skupno vsem, in nihče ne sme tu zanemarati svojega nadaljnega študija: **Pedagogika z vsemi stranskimi vedami!**

Tako razmišljanje in spoznavanje ter želja koristiti sebi in svojemu narodu je vodilo učiteljstvo Maribora in bližnje okolice, da si je ustanovilo januarja 1921 ped. did. krožek.

Namen krožka.

- organiziranje pedagoškega dela v Mariboru (v vsej Mariborski oblasti);
- proučevanje aktualnih pedagoških problemov in stremljenj ter rezultatov eksperimentalne pedagogike in didaktike,
- izsledovanje psiholoških in pedagoških deistev eksperimentalnim potom.

Sredstva:

- Redni sestanki s predavanji za krožkove člane.
  - Javna pedagoška predavanja in drugo.
29. prosinca se je vršil III. občni zbor. Iz poročila delavne tajnice gđč. Herme Bračičeve posnamemo, da kaže krožek že prav lepe uspehe; seveda težka je pot navzgor. Zaenkrat je pač le še majhna peščica onih, ki se javljajo s predavanji.

Predavanja.

Vsekakor je bilo v prošlem letu 8. rednih sestankov s sledečimi predavanji: Pedagoška visoka šola. Psihoanaliza — bistvo in pomen za šolo. Moderne zahteve elementarnega pouka. Šolstvo v Ameriki. Telesni in duševni razvoj otroka v najnežnejši dobi. Metoda računstva. Sestankov se je udeležilo povprečno po 35 do 50 članov, ki so čestokrat prav živahno posegli v debato. Posebno razveseljivo je bilo dejstvo, da so se teh sestankov udeleževali tudi g. profesorji. Osobito zahvalo pa izraža učiteljstvo g. ravnatelju dr. Tomišku in g. nadzorniku Lichtenwalnerju, ki sta s svojim rednim obiskom in nasvetom podpirala krožkovo delo. Želeti bi bilo, da v bodočem letu pristopajo h krožku zopet prav številno gospodje s srednjih šol in da z aktivnim delom pospešujejo krožkovo delovanje. Vsa čast pa tudi učiteljstvu mariborskih šol, ki je v tako lepem številu prihajalo k sestankom in posebno še čast šolskim sestram, ki so bile navzoče pri vsakem predavanju.

Čitalnica in knjižnica.

Nad vse razveseljivo je bilo poročilo knjižničarja. Knjižnica p. d. k. je že pravi zaklad najboljših pedagoških knjig. Naj navedem samo nekaj imen: Meumann, Wuidt, Ebbinghaus, Foerster, Dessoir, Eucken, Kerschsteiner, Scharrelmann, Stern in še mnogo drugih; dalje publikacije Slov. Šol. Mat. Pri današnjih draginskih razmerah je pač izključeno, da bi si te knjige nabavil posameznik. V lepo opremljeni sobici vabi knjižnica in kopica najboljših revij učiteljstvo, da v miru posveti svoji nadaljnji izobrazbi vsaj par uric v tednu in da ponese ta in oni dober nauk v šolo. Obisk čitalnice in knjižnice je bil zadovoljiv, vendar bi bilo želeti, da posega učiteljstvo pridneje po delih, ki mu jih nudi krožek. Knjižnica le sedaj urejena, vse knjige so vezane in ovitane. Vse to delo je vršil že od ustanovitve krožka

sem naš marljivi tov. Hergouth, ki zasluži zato prav posebno pohvalo.

Knjižničar uraduje do nadaljnjega vsak četrtek od 4.—5. ure popoldne.

Iz blagajničarjevega poročila je razvidno, da šteje krožek 136 članov. Člani krožka so večina srednješolski profesorji in vse učiteljstvo meščanskih in ljudskih šol. Dohodkov je imel krožek 3030 Din. Cela vsota se je porabila za nakup knjig. Da je bilo nabrano tako veliko denarja, ni nemala zasluga vsega učiteljstva Mariborske oblasti, ki ga je prosil krožkov odbor pomoči in ki se je odzvalo z malimi izjemami z lepimi vsotami! Hvala za vse to. Prej ali slej raztegne krožek svoj dekokrog na vso oblast in tokrat boste želi tudi vi draki tovariši vse dobro, kar ste se ali. Poseben izkaz darovanih vsot in nabirateljev sledi. — Računi so bili v redu in je sprejel pridni naš blagajnik tovariš Osterc absolutorij in zahvalo.

Novo predsedstvo.

Ker odhajajo dosedanji predsednik tovariš Šilih v Zagreb, da se posveti nadaljnjemu študiju pedagogike, je bil pri volitvah izvoljen predsednikom g. nadzornik Lichtenwalner. Z velikim veseljem je sprejelo učiteljstvo to izvolitev. Pedagoški krožek je pridobil kot voditelja in sodelavca preizkušnega šolnika, ki vzbuja v tovariših trdno upanje, da se bo pod njegovim vodstvom krožek razvil po načrtani poti dalje in uspeval v dobro učiteljstvu, šolstvu in narodu. Gospod predsednik je uredil nato splošne smernice, ki naj vodijo nadalje na krožkovno delo. S toplimi besedami se je zahvalil tov. Šilihu, ki je s polnim umevanjem in ljubeznivostjo z vztrajno požrtvovalnostjo organiziral in vodil krožek dosedaj. Želel mu je največ uspeha in izrazil upanje, da se s poglobljenim znanjem in izkušnjami vrne v Maribor; kar vse bo v prid krožku.

S tem je bil zaključen III. občni zbor ped. did. krožka. **dé.**

—ko **Knjige Slovenske Šolske Matice** so dotiskane. Ko dovrši se knjigoveznica svoje delo, se prične takoj z razpošiljanjem. Poverjenike, ki so še na dolgu s članarino se opozarja, da dobe le toliko izvodov kolikor je plačanih. Da ne bo brezpotrebni reklamacij, jih prosimo, da vpošljejo čimprej še zaostale zneske Matici. Če nimajo položnic, na se javijo do dopisnice. Novih članov za leto 1922. se ne sprejema več. Nečlani dobe knjige za leto 1922. po knjigotržnih cenah, ki so razvidne v seznamu Maticine založbe na koncu »Zbornika« za leto 1922. — Poverjeniki preimejo s knjigami vred nabiralne pole za leto 1923. Po § 5. društvenih pravil mora biti članarina vplačana v prvi polovici vsakega leta. Da se olajša plačevanje članarine bi bilo umestno, da bi šolska vodstva odtegnila učiteljstvu za Šolsko Matico primerne zneske pri izplačevanju mesečne plače. V dveh ali treh obrokih bi bila zadeva poravnana in delo poverjenikom in glavnemu blagajniku S. Š. M. zelo olajšano. Pridobili bi na ta način na število članstva in publikacije za leto 1923, bi pravočasno izšle. Vse to, poverjenike se naproša, da upeljejo predlagani način plačevanja v svojem okraju. Dogovoriti se je o tem na zborovanjih posameznih učiteljskih društev. Tudi bi bilo dobro nekatere večje okraje razdeliti v dve ali več povereništev. — **Slovenska Šolska Matica v Ljubljani**

Polemika.

— **Potrebni pomisleki na nepotrebna razmišljanja o titulaciji žene.** »Tovarišica« M. Z. je v zadnji številki »Učit. Tovariša« na dolgo in široko razplela kito, ki je ne more biti vesela ne gospa, ne gospodična, pa če je tudi še tako vneta učiteljica. V resni dobi nuje, ših vprašanji razpravljati o priskutni titulaciji je več kot preveč tudi za stare idealiste obeh spolov. Danes, »ko človek le toliko veča, kar plača«, imamo tudi me učiteljice važnejših poslov, kot misliti na bogve kak naslov in zahtevati od svoje zastopnice v višjem šolskem svetu podelitev predikata, »ki nam podeli družabno pravno stališče in dvigne šolstvo (!) na višjo stopnjo svetovne kulture.« — Predikat, ki smo ga vredne, nam gre po našem stanu in delu. In če je gospa branjevka s svojimi pomarančami preobloženimi košarami v svojih in v očeh njej enakih stokrat vrednejša, profesorica in gospa »Hausmajsterca« devetindevetdesetkrat vrednejša, doktorica, je tudi popolnoma vseeno, če ostane stara devica na časti vredna gospodična in če se prelevi »negotova« devica v spoštovano gospo kulturno nižje stopničnega soroga. Zmožnosti v glavi, izrabljene s požrtvovalnim trudom nadkri-

ljujejo vsekakor plemenitost roda in iznena izhajajoče žene, ki je bila in bo gospa, zrastle v krogu rojenih gospodov — gospodarjev — čez ilapce. Naravnost kruto na je zahtevati za 20 let staro, s še tako visoko avoriteto se ponašajoče dedke, naslov gospa, ki ni domač, kakor tudi ni naslov gospod, hr če bi se še ena ali druga izmed nas čutila razžaleno (?) vsled naslova gospodična, naj vzame v roko knjigo »de Amicis-a«, ki piše svojem otroku: »Ljubi svojega učitelja in izgovori vedno s spoštovanjem ime učitelja, ki je za onim očeta in matere najplemenitejše ime katero more človek dati človeku.« — **Domina.**

Naša gospodarska organizacija.

g. **Vabilo na redni občni zbor »Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju«, r. z. z. o. z., ki se vrši dne 4. marca 1923 popoldne ob 3. uri v okoliški šoli v Celju po sledečem dnevnem redu:** 1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1922. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1922. 4. Volitev v načelstvo in nadzorstvo. 5. Slučajnosti. — Načelstvo.

—g. **Članarina in darila za učiteljski konvikt.** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 50 Din. — Solska mladina v Voklem na Gorenjskem 112 Din kot preostanek lanskega šolskega izleta na Bled. (Ta znesek je bil poslan začetkom januarja na napačni naslov: konviktov blagajnik ga je prejel šele 14. februarja, zato ta zakasnelost v izkazu. Najprej pride denar na svoje mesto, če se pošlje naravnost na naslov »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«.) — Gidč, Marta Plavšakova, učiteljica v Trbovljah, 50 Din v počestčenje spomina umrle gospe Ursule Wessnerjeve. (Tudi ta vsota je bila poslana na napačni naslov; zato jo je vsled urgence prejel blagajnik U. K. šele 16. februarja. Hvala vsem darovalcem!

—g. **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina za leto 1923: Učit. društvo za Laški okraj 200 Din, Farčnik Anton, nadučitelj v pok. v Mariboru 10 Din. (Tovariši vzgledujte se na vrlem tovarišu — upokojencu, ki ima vse svoje otroke že preskrbljene!) Darila: Mestna hranilnica v Mariboru 100 Din obveznice 7% drž. posojila (s kuponji od septembra 1922 dalje); Milica Kregar in Minka Vašč-Međič, učiteljici v Kamnici, vsaka 1 à 100 Din, Doslej 82 obveznic à 100 Din = 8200 Din, Za Neratov temeljni kamen U. D.: Učiteljstvo pri Sv. Boženku pri Središču (3 os.) 25 Din, Vsem darovalcem iskrena hvala!

—g. **Učiteljski dom v Mariboru** je poslal te dni na vse šole mariborske oblasti en izvod pravil, eno pološčnico in pa sledečo okrožnico: »Novo ustanovljeni »Učiteljski dom v Mariboru« ni in tudi ne sme biti mrtvorojeno dete, temveč hoče in more že v par letih udeležiti svoj namen če tudi s skromnim začetkom. To pa je mogoče le s pomočjo in sodelovanjem nas vseh brez izjeme. Zakaj, koristol bodi nam vsem, oziroma našim potomcem (glej pravila), na naj smo stari ali mladi, oženjeni ali samci. — Zadosti dolgo smo delali in žrtvovali za druge, sebe pa pozabljali. Sedaj pa čutimo posledice na svoji koži. Občutili jih pa bomo še bolj, če se pravočasno ne osamosvojimo. Zakaž nad nas prihajajo zopet silno težki časi. — Zato bodimo vsi člani »Učiteljskega doma« (letna članarina 10 Din). — Zbirajmo ob vsaki priliki med seboj, in pri lažjih doneske za naš dom (gostije, veselice, godovi, razni sestanki, veselje družbe)! Kdor cení nas in naše delo, bode nas tudi podpiral. Ne pozabite pri tem premožnejših učiteljskih naklonjenih posameznikov in denarnih zavodov iz svojega okraja. Sporočite nam jih, da se odbor obrne s prošnjo za pomoč. Vsak znesek pošljite po priloženi položnici kakor hitro uporabite to, pošljemo drugo. Darujte sami 7% obveznice državnega posojila in zbirajte jih tudi pri lažjih. Na vsaki šoli poverite enega tovariša(-ico), ki bode posebno posvečal pozornost nabiranju prispevkov in vzdržal med vami zanimanje za »Učiteljski dom«. Če imate kake nasvete, jih nam sporočite, upoštevali bomo vse po možnosti.« — Tovariše(-ice) voditelje(-ice) prosimo da ne založe položnic in pravil, ampak jih ohranijo ter ob priliki porabijo sami oziroma dajo učiteljstvu na razpolago.

—g. **Darila »Učiteljskemu konviktu v Ljubljani, 7% obveznice državnega investicijskega posojila** (s kuponji od meseca septembra 1922 dalje): Režika Urbančičeva, učiteljica v Zgornji Šiški, 1 à 100

Din; Anton Urbančič, nadučitelj v Horjulju, 1 à 100 Din; skupaj 2 obveznici à 11 Din in prei. izkazanih 75 obveznic à 100 Din = **7700 Din.** Srčna hvala!

—g. **Učiteljska samopomoč,** 3. februarja 1923 je umrl član Franc Fabinc v Ljubljani (84. smrtni slučaj). Pološčnice za ta smrtni slučaj dobe člani pozneje. Posmrtnina za ta smrtni slučaj znaša 1016 dinar ev.

Rezervni sklad. Prostovoljni organizacijski davek — 1923. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.) 2. **izkaz, 495.25 Din:** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 411.25 Din kot obvezni organizacijski davek ter Joža Zupančič, nadučitelj v Prečnji 84 Din — izkupiček za 1 mernik pšenice. Bravo! Le prodajte pšenico še tako naprej, izkupičke pa darujte našemu rezervnemu fondu ter nikoli ne pozabite besed tov. Šumra, ki jih je letos izgovoril na občnem zboru šmarsko-pogaškega učiteljskega društva rekoč: »V skra ni sili in nevarnosti se odpro vsem učiteljskim ponebrencem, obubožancem, bolnim in onemoglim borna vrata ne bogatega zaklada. Zato darujmo za naš rezervni fond, kajti vsakega čaka lahko za voglem nesreča.« — **100 Din:** Čeljsko učiteljsko društvo, **75 Din:** Učiteljsko društvo za šoštanjki okraj, **50 Din:** Šolsko vodstvo — Bogojina pri Murski Soboti. Prispevali so à 10 Din: Avgust Minkuš, Ed. Karner, Arpad Benkovič, Milko Gorup in Frančiška Gregoračeva, **20 Din:** Ana Maljeva — Primskovo pri Kranju, **10 Din:** Jadv. Malovrhova — Jezica pri Ljubljani. — Današnji izkaz **750.25 Din.** Pre. izkazanih **2012 Din.** Skupaj **2762.50 Din.** — Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasiška cesta 172.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+§ **RADOVLJIŠKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 3. marca t. l. v soboto ob 2. uri popoldne na Jesenicah. — Odbor.

+ **BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 3. marca 1923 ob 12.30 uri v Gradcu. Dnevni red: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo predsedstva. 3. Poročilo o važnih člankih iz »Narodne Prosvete«. 4. Tovariš J. Riglar nadaljuje svoje poročilo o ruskem šolstvu in svoji dožvljajih v ruskem ujetništvu. 5. Lepopiše v ljudski šoli — poročila okrajni šolski nadzornik Gustav Lukežič. 6. Slučajnosti. — Odbor. — Pred zborovanjem en odborova seja.

+§ **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** bo imelo svoj redni občni zbor v soboto dne 3. marca 1923 ob 2. uri na Gomlškem po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poročilo predsednika o seji širjega sosveta poverjeništvu Ljubljana. 3. Poročilo tajnice. 4. Poročilo blagajničarke. 5. Volitev odbora. 6. »Srbobrvlaščina v osnovni šoli«, poročila tov. Zotter. 7. Slučajnosti.

+§ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIŠKI OKRAJ LJUTOMER** zboruje v četrtek, 8. marca t. l. v Gornji Radgoni z začetkom ob 9. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. O reformi zgodovinskega pouka na osnovnih in meščanskih šolah; predava meščanskošolska učiteljica Ljudmila Poljančeva iz Maribora. 4. Razne stanovske in šolske zadeve. — Udeležba obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Predsednik.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** je imelo redni občni zbor dne 4. januarja 1923 v Konjicah. Predsednik tov. Strigl pozdravlja iskreno vse članstvo, želeč vsem prav srečno novo leto. Nato poročila o našem delu v preteklem letu, omenja žalostne gnotne razmere učiteljstva in uradnišva sploh in izraža upanje in na boljše čase ter končno pozivlja, da delujmo kljub vsemu kot dosejati tudi v bodoče za procvit naše jugoslovenske mladine.

Poročila. Tajnikovo poročilo in poročilo tov. blagajničarke sta se vzelj odobruje na znanje; istotako tudi poročilo tov. Brgleza o seji širjega sosveta UJU onv. Ljubljana.

Članarina. Članarina se je določila na 100 Din (80 Din UJU pov. Ljubljana, 10 Din Učiteljski dom v Mariboru, 12 Din Jugoslovenska Matica v Ljubljani in 18 Din za društvene potrebe in za »Rezervni sklad«).

Volitve. Izvoljen je dosedanji odbor, namreč: predsednik tov. A. Strigl, Kebabelj; preds. namestnik tov. J. Kržič, Lo-

če; tajnik tov. Fr. Brglez, Čadram; blagajničarka tov. M. Pleškova, Konjice, odbornika tov. Fr. Golež, Vitanje in tov. St. Pernatova, Konjice; namestniki: tov. K. Mravljak, Zreče; tov. Fr. Friedl, Št. Jernej in tov. E. Mayer, Konjice. Pregledovalca računov: tov. J. Kržičeva, Loče in tov. A. Bercé, Spitalič.

Predavanje. Tov. M. Poznejeva je predavala »O razvoju slovenske drame« Izvrstnemu predavanju je sledilo učiteljsko z največjim zanimanjem.

Občni zbor je proti koncu predavanja za malo časa — uradni dan glavarstva — posetil vodja tukajšnjega okrajnega glavarstva, g. dr. Hubad, Tov. predsednik ga je v imenu društva prav prirsčno pozdravil, nakar se mu je g. vodja zahvalil za dobrodoščilo, bodril nato učiteljstvo k nadaljnjemu prosvetnemu delu, zagotavljajoč svojo pomoč v vseh prilikah in neprilikah ter se končno poslovil z željo, da nam naj prinese novo leto kar najboljših uspehov.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREZIŠKI IN SEVNIŠKI OKRAJ** je imelo svoj redni občni zbor 17. januarja v Brežicah. Predsednik se uvodoma zahvali za dovoljen obisk, konstatira sklepčnost ter preide k dnevnemu redu.

Tov. Drnovšek poroča o zadnji seji širjega sosveta v Ljubljani in predlaga, naj si društvo naroči »Narodno Prosveto«, kar se sprejme. Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je imelo društvo v preteklem letu 4 zborovanja katerih so se člani udeležili vselej v obitem številu. Daljši predavanja sta bili 2. Društvo šteje 67 članov.

Poročilo blagajničarke izkazuje 5477.37 Din skupnih dohodkov in 5279.70 Din izdatkov. Prebitok 197.67 Din, aktivne terjatve 515 Din. — Pregledovalci računov so predložene račune pregledali in jih našli v popolnem redu, nakar se tov. blagajničarki izreče absolutorij.

Članarina znaša za tekoče leto 100 Din in se ima poravnati v 10 mesečnih obrokih.

Volitve. Predsednikom je bil zopet izvoljen tov. Knapič Janko (sen.). — Odbornikom: Tominc Pl., Ravbar C., Gomilšek Lj., Kokot Ferdo in Drnovšek Fr. — Namestnikom: Drnovšek Pavla, Novak V. in Gaišek S. — Pregledovalcem računov: Jurše J., Kladnik J. in Tominc Avg.

Prihodnje zborovanje (čas določi predsedstvo) v Dobovi. Predava tov. Vadnal »O čebelarstvu«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu **za M. dr. N.-L. v B.:** Dragevolje bomo ustregli Vaši želji.

—lu **Ker nam danes** ni bilo mogoče iz tehniških oziror uporabiti drobnega tiska, e mnogo gradiva izostalo in pride prihodnjič na vrsto.

—lu **M. Z.:** Počasnilo v pismu.
—lu **Fr. Š.-P.:** Semestralne počitnice so hle letos v prvem slučaju, izjemoma določene na štiri dni, ker je padla sobota vmes; zakonita sta dva dneva. Izjema je bila napravljena zaradi dijakov, ki so odšli domov.

IZ »UPRAVE LISTOV«.

Dozdeva se nam, da se je pri ekspediciji zadnje številke »Učit. Tovariša« zgodilo nekaj pomot. Vljudno prosimo vse one, ki niso dotične številke našega lista v redu prejeli, ali če so prejeli morda po dva iztisa, da nam to nemudoma avijo, da nam bo mogoče pomote odpraviti. **Uprava listov UJU.**

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 69.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

V znišlu odloka višjega šolskega sveta z dne 10. februarja 1923, šte. 611 se razpisuje na sestrazredni osnovni šoli s 3 vzporednicami v Sevnici učiteljska služba v stalno namestitev.

Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo predpisanim službenim potom najkasneje do

dne 20. marca 1923

pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet sevniki, Brežice, dne 16. febr. 1923.

Katera učiteljica

v Ljubljanski okolici ali par postaj od Ljubljane bi zamenjala službeno mesto z večjim krajem ob postaji blizu Ljubljane? Pismene ponudbe pod »Učiteljica« na upravo »Učit. Tovariša«.

„ŽIKA“

je danes najboljša kava. Cenjenemu učiteljstvu jo priporoča

PRAŽARNA ŽIKA
LJUBLJANA, Rož. Dol.

sem naš marljivi tov. Hergouth, ki zasluži zato prav posebno pohvalo.

Knjižničar uraduje do nadaljnjega vsak četrtek od 4.—5. ure popoldne.

Iz blagajničarjevega poročila je razvidno, da šteje krožek 136 članov. Člani krožka so večina srednješolski profesorji in vse učiteljstvo meščanskih in ljudskih šol. Dohodkov je imel krožek 3030 Din. Cela vsota se je porabila za nakup knjig. Da je bilo nabrano tako veliko denarja, ni nemala zasluga vsega učiteljstva Mariborske oblasti, ki ga je prosil krožkov odbor pomoči in ki se je odzvalo z malimi izjemami z lepimi vsotami! Hvala za vse to. Prej ali slej raztegne krožek svoj dekokrog na vso oblast in tokrat boste želi tudi vi draki tovariši vse dobro, kar ste se ali. Poseben izkaz darovanih vsot in nabirateljev sledi. — Računi so bili v redu in je sprejel pridni naš blagajnik tovariš Osterc absolutorij in zahvalo.

Novo predsedstvo.

Ker odhajajo dosedanji predsednik tovariš Šilih v Zagreb, da se posveti nadaljnjemu študiju pedagogike, je bil pri volitvah izvoljen predsednikom g. nadzornik Lichtenwalner. Z velikim veseljem je sprejelo učiteljstvo to izvolitev. Pedagoški krožek je pridobil kot voditelja in sodelavca preizkušnega šolnika, ki vzbuja v tovariših trdno upanje, da se bo pod njegovim vodstvom krožek razvil po načrtani poti dalje in uspeval v dobro učiteljstvu, šolstvu in narodu. Gospod predsednik je uredil nato splošne smernice, ki naj vodijo nadalje na krožkovno delo. S toplimi besedami se je zahvalil tov. Šilihu, ki je s polnim umevanjem in ljubeznivostjo z vztrajno požrtvovalnostjo organiziral in vodil krožek dosedaj. Želel mu je največ uspeha in izrazil upanje, da se s poglobljenim znanjem in izkušnjami vrne v Maribor; kar vse bo v prid krožku.

S tem je bil zaključen III. občni zbor ped. did. krožka. **dé.**

—ko **Knjige Slovenske Šolske Matice** so dotiskane. Ko dovrši še knjigoveznica svoje delo, se prične takoj z razpošiljanjem. Poverjenike, ki so še na dolgu s članarino se opozarja, da dobe le toliko izvodov kolikor je plačanih. Da ne bo brezpotrebni reklamacij, jih prosimo, da vpošljejo čimprej še zaostale zneske Matici. Če nimajo položnic, na se javijo po dopisnici. Novih članov za leto 1922, se ne sprejema več. Nečlani dobe knjige za leto 1922, po knjigotržnih cenah, ki so razvidne v seznamu Maticine založbe na koncu »Zbornika« za leto 1922. — Poverjeniki premejo s knjigami vred nabiralne pole za leto 1923. Po § 5. društvenih pravil mora biti članarina vplačana v prvi polovici vsakega leta. Da se olajša plačevanje članarine bi bilo umestno, da bi šolska vodstva odtegnila učiteljstvu za Šolsko Matico primerne zneske pri izplačevanju mesečne plače. V dveh ali treh obrokih bi bila zadeva poravnana in delo poverjenikom in glavnemu blagajniku S. Š. M. zelo olajšano. Pridobili bi na ta način na število članstva in publikacije za leto 1923, bi pravočasno izšle. Vse to, poverjenike se naproša, da upeljejo predlagani način plačevanja v svojem okraju. Dogovoriti se je o tem na zborovanjih posameznih učiteljskih društev. Tudi bi bilo dobro nekatere večje okraje razdeliti v dve ali več povereništev. — **Slovenska Šolska Matica v Ljubljani**

Polemika.

— **Potrebni pomisleki na nepotrebna razmišljanja o titulaciji žene.** »Tovarišica« M. Z. je v zadnji številki »Učit. Tovariša« na dolgo in široko razplela kito, ki je ne more biti vesela ne gospa, ne gospodična, pa če je tudi še tako vneta učiteljica. V resni dobi nuje, ših vprašanji razpravljati o priskutni titulaciji je več kot preveč tudi za stare idealiste obeh spolov. Danes, »ko človek le toliko veča, kar plača«, imamo tudi me učiteljice važnejših poslov, kot misliti na bogve kak naslov in zahtevati od svoje zastopnice v višjem šolskem svetu podelitev predikata, »ki nam podeli družabno pravno stališče in dvigne šolstvo (!) na višjo stopnjo svetovne kulture.« — Predikat, ki smo ga vredne, nam gre po našem stanu in delu. In če je gospa branjevka s svojimi pomarančami preobloženimi košarami v svojih in v očeh njej enakih stokrat vrednejša, profesorica in gospa »Hausmajsterca« devetindevetdesetkrat pred gđc. doktorico, je tudi popolnoma vseeno, če ostane stara devica na časti vredna gospodična in če se prelevi »negotova« devica v spoštovano gospo kulturno nižje stopničnega soroga. Zmožnosti v glavi, izrabljene s požrtvovalnim trudom nadkri-

ljujejo vsekakor plemenitost roda in iznena izhajajoče žene, ki je bila in bo gospa, zrastle v krogu rojenih gospodov — gospodarjev — čez ilapce. Naravnost kruto na je zahtevati za 20 let staro, s še tako visoko avoriteto se ponašajoče dedke, naslov gospa, ki ni domač, kakor tudi ni naslov gospod, hr če bi se še ena ali druga izmed nas čutila razžaleno (?) vsled naslova gospodična, naj vzame v roko knjigo »de Amicis-a«, ki piše svojem otroku: »Ljubi svojega učitelja in izgovori vedno s spoštovanjem ime učitelj, ki je za onim očeta in matere najplemenitejše ime katero more človek dati človeku.« — **Domina.**

Naša gospodarska organizacija.

g. **Vabilo na redni občni zbor »Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju«, r. z. z. o. z., ki se vrši dne 4. marca 1923 popoldne ob 3. uri v okoliški šoli v Celju po sledečem dnevnem redu:** 1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1922. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1922. 4. Volitev v načelstvo in nadzorstvo. 5. Slučajnosti. — Načelstvo.

—g. **Članarina in darila za učiteljski konvikt.** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 50 Din. — Solska mladina v Voklem na Gorenjskem 112 Din kot preostanek lanskega šolskega izleta na Bled. (Ta znesek je bil poslan začetkom januarja na napačni naslov: konviktova blagajna ga je prejel šele 14. februarja, zato ta zakasnelost v izkazu. Najpreje pride denar na svoje mesto, če se pošlje naravnost na naslov »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«.) — Gidč, Marta Plavšakova, učiteljica v Trbovljah, 50 Din v počestčenje spomina umrle gospe Ursule Wessnerjeve. (Tudi ta vsota je bila poslana na napačni naslov; zato jo je vsled urgence prejel blagajnik U. K. šele 16. februarja. Hvala vsem darovalcem!

—g. **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina za leto 1923: Učit. društvo za Laški okraj 200 Din, Farčnik Anton, nadučitelj v pok. v Mariboru 10 Din. (Tovariši vzgledujte se na vrlem tovarišu — upokojencu, ki ima vse svoje otroke že preskrbljene!) Darila: Mestna hranilnica v Mariboru 100 Din obveznice 7% drž. posojila (s kuponji od septembra 1922 dalje); Milica Kregar in Minka Vašč-Međič, učiteljici v Kamnici, vsaka 1 à 100 Din, Doslej 82 obveznic à 100 Din = 8200 Din, Za Neratov temeljni kamen U. D.: Učiteljstvo pri Sv. Boženku pri Središču (3 os.) 25 Din, Vsem darovalcem iskrena hvala!

—g. **Učiteljski dom v Mariboru** je poslal te dni na vse šole mariborske oblasti en izvod pravil, eno pološčnico in pa sledečo okrožnico: »Novo ustanovljeni »Učiteljski dom v Mariboru« ni in tudi ne sme biti mrtvorojeno dete, temveč hoče in more že v par letih udeležiti svoj namen če tudi s skromnim začetkom. To pa je mogoče le s pomočjo in sodelovanjem nas vseh brez izjeme. Zakaj, koristol bodi nam vsem, oziroma našim potomcem (glej pravila), na naj smo stari ali mladi, oženjeni ali samci. — Zadosti dolgo smo delali in žrtvovali za druge, sebe pa pozabljali. Sedaj pa čutimo posledice na svoji koži. Občutili jih pa bomo še bolj, če se pravočasno ne osamosvojimo. Zakaž nad nas prihajajo zopet silno težki časi. — Zato bodimo vsi člani »Učiteljskega doma« (letna članarina 10 Din). — Zbirajmo ob vsaki priliki med seboj, in pri lažjih doneske za naš dom (gostije, veselice, godovi, razni sestanki, veselje družbe)! Kdor cení nas in naše delo, bode nas tudi podpiral. Ne pozabite pri tem premožnejših učiteljskih naklonjenih posameznikov in denarnih zavodov iz svojega okraja. Sporočite nam jih, da se odbor obrne s prošnjo za pomoč. Vsak znesek pošljite po priloženi položnici kakor hitro uporabite to, pošljemo drugo. Darujte sami 7% obveznice državnega posojila in zbirajte jih tudi pri lažjih. Na vsaki šoli poverite enega tovariša(-ico), ki bode posebno posvečal pozornost nabiranju prispevkov in vzdržal med vami zanimanje za »Učiteljski dom«. Če imate kake nasvete, jih nam sporočite, upoštevali bomo vse po možnosti.« — Tovariše(-ice) voditelje(-ice) prosimo da ne založe položnic in pravil, ampak jih ohranijo ter ob priliki porabijo sami oziroma dajo učiteljstvu na razpolago.

—g. **Darila »Učiteljskemu konviktu v Ljubljani, 7% obveznice državnega investicijskega posojila** (s kuponji od meseca septembra 1922 dalje): Režika Urbančičeva, učiteljica v Zgornji Šiški, 1 à 100

Din; Anton Urbančič, nadučitelj v Horjulju, 1 à 100 Din; skupaj 2 obveznici à 11 Din in prei. izkazanih 75 obveznic à 100 Din = **7700 Din.** Srčna hvala!

—g. **Učiteljska samopomoč,** 3. februarja 1923 je umrl član Franc Fabinc v Ljubljani (84. smrtni slučaj). Pološčnice za ta smrtni slučaj dobe člani pozneje. Posmrtnina za ta smrtni slučaj znaša 1016 dinar ev.

Rezervni sklad. Prostovoljni organizacijski davek — 1923. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.) 2. izkaz, **495,25 Din:** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 411,25 Din kot obvezni organizacijski davek ter Joža Zupančič, nadučitelj v Prečnji 84 Din — izkupiček za 1 mernik pšenice. Bravo! Le prodajte pšenico še tako naprej, izkupičke pa darujte našemu rezervnemu fondu ter nikoli ne pozabite besed tov. Šumra, ki jih je letos izgovoril na občnem zboru šmarsko-pogaškega učiteljskega društva rekoč: »V skra ni sili in nevarnosti se odpro vsem učiteljskim ponebrencem, obubožancem, bolnim in onemoglim borna vrata nebogatega zaklada. Zato darujmo za naš rezervni fond, kajti vsakega čaka lahko za voglom nesreča.« — **100 Din:** Čeljsko učiteljsko društvo, **75 Din:** Učiteljsko društvo za šoštanjki okraj, **50 Din:** Šolsko vodstvo — Bogojina pri Murski Soboti. Prispevali so à 10 Din: Avgust Minkuš, Ed. Karner, Arpad Benkovič, Milko Gorup in Frančiška Gregoračeva, **20 Din:** Ana Maljeva — Primskovo pri Kranju, **10 Din:** Jadv. Malovrhova — Jezica pri Ljubljani. — Današnji izkaz **750,25 Din.** Pre. izkazanih **2012 Din.** Skupaj **2762,50 Din.** — Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasiška cesta 172.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+§ **RADOVLJIŠKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 3. marca t. l. v soboto ob 2. uri popoldne na Jesenicah. — Odbor.

+ **BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 3. marca 1923 ob 12.30 uri v Gradcu. Dnevni red: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo predsedstva. 3. Poročilo o važnih člankih iz »Narodne Prosvete«. 4. Tovariš J. Riglar nadaljuje svoje poročilo o ruskem šolstvu in svoji dožvljajih v ruskem ujetništvu. 5. Lepopiše v ljudski šoli — poročila okrajni šolski nadzornik Gustav Lukežič. 6. Slučajnosti. — Odbor. — Pred zborovanjem en odborova seja.

+§ **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** bo imelo svoj redni občni zbor v soboto dne 3. marca 1923 ob 2. uri na Gomlškem po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poročilo predsednika o seji širjega sosveta poverjeništvu Ljubljana. 3. Poročilo tajnice. 4. Poročilo blagajničarke. 5. Volitev odbora. 6. »Srbobhrvaščina v osnovni šoli«, poročila tov. Zotter. 7. Slučajnosti.

+§ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIŠKI OKRAJ LJUTOMER** zboruje v četrtek, 8. marca t. l. v Gornji Radgoni z začetkom ob 9. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. O reformi zgodovinskega pouka na osnovnih in meščanskih šolah; predava meščanskošolska učiteljica Ljudmila Poljančeva iz Maribora. 4. Razne stanovske in šolske zadeve. — Udeležba obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Predsednik.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** je imelo redni občni zbor dne 4. januarja 1923 v Konjicah. Predsednik tov. Strigl pozdravlja iskreno vse članstvo, želeč vsem prav srečno novo leto. Nato poročila o našem delu v preteklem letu, omenja žalostne gnotne razmere učiteljstva in uradnišva sploh in izraža upanje in na boljše čase ter končno pozivlja, da delujmo kljub vsemu kot dosejati tudi v bodoče za procvit naše jugoslovenske mladine.

Poročila. Tajnikovo poročilo in poročilo tov. blagajničarke sta se vzelj odobruje na znanje; istotako tudi poročilo tov. Brgleza o seji širjega sosveta UJU onv. Ljubljana.

Članarina. Članarina se je določila na 100 Din (80 Din UJU pov. Ljubljana, 10 Din Učiteljski dom v Mariboru, 12 Din Jugoslovenska Matica v Ljubljani in 18 Din za društvene potrebe in za »Rezervni sklad«).

Volitve. Izvoljen je dosedanji odbor, namreč: predsednik tov. A. Strigl, Kebabelj; preds. namestnik tov. J. Kržič, Lo-

če; tajnik tov. Fr. Brglez, Čadram; blagajničarka tov. M. Pleškova, Konjice, odbornika tov. Fr. Golež, Vitanje in tov. St. Pernatova, Konjice; namestniki: tov. K. Mravljak, Zreče; tov. Fr. Friedl, Št. Jernej in tov. E. Mayer, Konjice. Pregledovalca računov: tov. J. Kržičeva, Loče in tov. A. Bercé, Spitalič.

Predavanje. Tov. M. Poznejeva je predavala »O razvoju slovenske drame«. Izvrstnemu predavanju je sledilo učiteljsko z največjim zanimanjem.

Občni zbor je proti koncu predavanja za malo časa — uradni dan glavarstva — posetil vodja tukajšnjega okrajnega glavarstva, g. dr. Hubad, Tov. predsednik ga je v imenu društva prav pristrčno pozdravil, nakar se mu je g. vodja zahvalil za dobrodoščilo, bodril nato učiteljstvo k nadaljnjemu prosvetnemu delu, zagotavljajoč svojo pomoč v vseh prilikah in neprilikah ter se končno poslovil z željo, da nam naj prinese novo leto kar najbolj h uspehom.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI IN SEVNIŠKI OKRAJ** je imelo svoj redni občni zbor 17. januarja v Brežicah. Predsednik se uvodoma zahvali za dovoljen obisk, konstatira sklepčnost ter preide k dnevnemu redu.

Tov. Drnovšek poroča o zadnji seji širjega sosveta v Ljubljani in predlaga, naj si društvo naroči »Narodno Prosveto«, kar se sprejme. Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je imelo društvo v preteklem letu 4 zborovanja katerih so se člani udeležili vselej v obitem številu. Daljši predavanja sta bili 2. Društvo šteje 67 članov.

Poročilo blagajničarke izkazuje 5477,37 Din skupnih dohodkov in 5279,70 Din izdatkov. Prebitok 197,67 Din, aktivne terjatve 515 Din. — Pregledovalci računov so predložene račune pregledali in jih našli v popolnem redu, nakar se tov. blagajničarki izreče absolutorij.

Članarina znaša za tekoče leto 100 Din in se ima poravnati v 10 mesečnih obrokih.

Volitve. Predsednikom je bil zopet izvoljen tov. Knapič Janko (sen.). — Odbornikom: Tominc Pl., Ravbar C., Gomilšek Lj., Kokot Ferdo in Drnovšek Fr. — Namestnikom: Drnovšek Pavla, Novak V. in Gaišek S. — Pregledovalcem računov: Jurše J., Kladnik J. in Tominc Avg.

Prihodnje zborovanje (čas določil predsedstvo) v Dobovi. Predava tov. Vadnal »O čebelarstvu«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu **za M. dr. N.-L. v B.:** Dragevolje bomo ustregli Vaši želji.

—lu **Ker nam danes** ni bilo mogoče iz tehniških oziror uporabiti drobnega tiska, e mnogo gradiva izostalo in pride prihodnjič na vrsto.

—lu **M. Z.:** Počasnilo v pismu.
—lu **Fr. Š.-P.:** Semestralne počitnice so hle letos v prvem slučaju, izjemoma določene na štiri dni, ker je padla sobota vmes; zakonita sta dva dneva. Izjema je bila napravljena zaradi dijakov, ki so odšli domov.

IZ »UPRAVE LISTOV«.

Dozdeva se nam, da se je pri ekspediciji zadnje številke »Učit. Tovariša« zgodilo nekaj pomot. Vljudno prosimo vse one, ki niso dotične številke našega lista v redu prejeli, ali če so prejeli morda po dva iztisa, da nam to nemudoma avijo, da nam bo mogoče pomote odpraviti. **Uprava listov UJU.**

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 69.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

V znišlu odloka višjega šolskega sveta z dne 10. februarja 1923, šte. 611 se razpisuje na sestrazredni osnovni šoli s 3 vzporednicami v Sevnici učiteljska služba v stalno namestitev.

Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo predpisanim službenim potom najkasneje do

dne 20. marca 1923

pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet sevniki, Brežice, dne 16. febr. 1923.

Katera učiteljica

v Ljubljanski okolici ali par postaj od Ljubljane bi zamenjala službeno mesto z večjim krajem ob postaji blizu Ljubljane? Pismene ponudbe pod »Učiteljica« na upravo »Učit. Tovariša«.

„ŽIKA“
je danes najboljša kava.
Cenjenemu učiteljstvu jo priporoča
PRAŽARNA ŽIKA
LJUBLJANA, Rož. Dol.

sem naš marljivi tov. Hergouth, ki zasluži zato prav posebno pohvalo.

Knjižničar uraduje do nadaljnjega vsak četrtek od 4.—5. ure popoldne.

Iz blagajničarjevega poročila je razvidno, da šteje krožek 136 članov. Člani krožka so večina srednješolski profesorji in vse učiteljstvo meščanskih in ljudskih šol. Dohodkov je imel krožek 3030 Din. Cela vsota se je porabila za nakup knjig. Da je bilo nabrano tako veliko denarja, ni nemala zasluga vsega učiteljstva Mariborske oblasti, ki ga je prosil krožkov odbor pomoči in ki se je odzvalo z malimi izjemami z lepimi vsotami! Hvala za vse to. Prej ali slej raztegne krožek svoj dekokrog na vso oblast in tokrat boste želi tudi vi draki tovariši vse dobro, kar ste se ali. Poseben izkaz darovanih vsot in nabirateljev sledi. — Računi so bili v redu in je sprejel pridni naš blagajnik tovariš Osterc absolutorij in zahvalo.

Novo predsedstvo.

Ker odhajajo dosedanji predsednik tovariš Šilih v Zagreb, da se posveti nadaljnjemu študiju pedagogike, je bil pri volitvah izvoljen predsednikom g. nadzornik Lichtenwalner. Z velikim veseljem je sprejel učiteljstvo to izvolitev. Pedagoški krožek je pridobil kot voditelja in sodelavca preizkušnega šolnika, ki vzbuja v tovariših trdno upanje, da se bo pod njegovim vodstvom krožek razvil po načrtani poti dalje in uspeval v dobro učiteljstvu, šolstvu in narodu. Gospod predsednik je orisal nato splošne smernice, ki naj vodijo nadal na krožkovo delo. S toplimi besedami se je zahvalil tov. Šilihu, ki je s polnim umevanjem in ljubeznivostjo z vztrajno požrtvovalnostjo organiziral in vodil krožek dosedaj. Želel mu je največ uspeha in izrazil upanje, da se s poglobljenim znanjem in izkušnjami vrne v Maribor; kar vse bo v prid krožku.

S tem je bil zaključen III. občni zbor ped. did. krožka. **dé.**

—ko **Knjige Slovenske Šolske Matice** so dotiskane. Ko dovrši se knjigoveznica svoje delo, se prične takoj z razpošiljanjem. Poverjenike, ki so še na dolgu s članarino se opozarja, da dobe le toliko izvodov kolikor je plačanih. Da ne bo brezpotrebni reklamacij, jih prosimo, da vpošljejo čimprej še zaostale zneske Matici. Če nimajo položnic, na se javijo do dopisnice. Novih članov za leto 1922. se ne sprejema več. Nečlani dobe knjige za leto 1922. po knjigotržnih cenah, ki so razvidne v seznamu Maticine založbe na koncu »Zbornika« za leto 1922. — Poverjeniki premejo s knjigami vred nabiralne pole za leto 1923. Po § 5. društvenih pravil mora biti članarina vplačana v prvi polovici vsakega leta. Da se olajša plačevanje članarine bi bilo umestno, da bi šolska vodstva odtegnila učiteljstvu za Šolsko Matico primerne zneske pri izplačevanju mesečne plače. V dveh ali treh obrokih bi bila zadeva poravnana in delo poverjenikom in glavnemu blagajniku S. Š. M. zelo olajšano. Pridobili bi na ta način na število članstva in publikacije za leto 1923, bi pravočasno izšle. Vse to, poverjenike se naproša, da upeljejo predlagani način plačevanja v svojem okraju. Dogovoriti se je o tem na zborovanjih posameznih učiteljskih društev. Tudi bi bilo dobro nekatere večje okraje razdeliti v dve ali več povereništev. — **Slovenska Šolska Matica v Ljubljani**

Polemika.

— **Potrebni pomisleki na nepotrebna razmišljanja o titulaciji žene.** »Tovarišica« M. Z. je v zadnji številki »Učit. Tovariša« na dolgo in široko razplela kito, ki je ne more biti vesela ne gospa, ne gospodična, pa če je tudi še tako vneta učiteljica. V resni dobi nuje, ših vprašanji razpravljati o priskutni titulaciji je več kot preveč tudi za stare idealiste obeh spolov. Danes, »ko človek le toliko veča, kar plača«, imamo tudi me učiteljice važnejših poslov, kot misliti na bogve kak naslov in zahtevati od svoje zastopnice v višjem šolskem svetu podelitev predikata, »ki nam podeli družabno pravno stališče in dvigne šolstvo (!) na višjo stopnjo svetovne kulture.« — Predikat, ki smo ga vredne, nam gre po našem stanu in delu. In če je gospa branjevka s svojimi pomarančami preobloženimi košarami v svojih in v očeh njej enakih stokrat vred ed. profesorico in gospa »Hausmajsterca« devetindevetdesetkrat pred gđ. doktorico, je tudi popolnoma vseeno, če ostane stara devica na časti vredna gospodična in če se prelevi »negotova« devica v spoštovano gospo kulturno nižje stopničnega soroga. Zmožnosti v glavi, izrabljene s požrtvovalnim trudom nadkri-

ljujejo vsekakor plemenitost roda in iznena izhajajoče žene, ki je bila in bo gospa, zrastle v krogu rojenih gospodov — gospodarjev — čez ilapce. Naravnost kruto na je zahtevati za 20 let staro, s še tako visoko avoriteto se ponajša oče dedke, naslov gospa, ki ni domač, kakor tudi ni naslov gospod, hr če bi se še ena ali druga izmed nas čutila razžaleno (?) vsled naslova gospodična, naj vzame v roko knjigo »de Amicis-a«, ki piše svojem otroku: »Ljubi svojega učitelja in izgovori vedno s spoštovanjem ime učitelj, ki je za onim očeta in matere najplemenitejše ime katero more človek dati človeku.« — **Domina.**

Naša gospodarska organizacija.

g. **Vabilo na redni občni zbor »Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju«, r. z. z o. z., ki se vrši dne 4. marca 1923 popoldne ob 3. uri v okoliški šoli v Celju po sledečem dnevnem redu:** 1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1922. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1922. 4. Volitev v načelstvo in nadzorstvo. 5. Slučajnosti. — Načelstvo.

—g. **Članarina in darila za učiteljski konvikt.** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 50 Din. — Solska mladina v Voklem na Gorenjskem 112 Din kot preostanek lanskega šolskega izleta na Bled. (Ta znesek je bil poslan začetkom januarja na napačni naslov: konviktova blagajna ga je prejel šele 14. februarja, zato ta zakasnelost v izkazu. Najprej pride denar na svoje mesto, če se pošlje naravnost na naslov »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«.) — Gidč. Marta Plavšakova, učiteljica v Trbovljah, 50 Din v počestčenje spomina umrle gospe Ursule Wessnerjeve. (Tudi ta vsota je bila poslana na napačni naslov; zato jo je vsled urgence prejel blagajnik U. K. šele 16. februarja. Hvala vsem darovalcem!

—g. **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina za leto 1923: Učit. društvo za Laški okraj 200 Din, Farčnik Anton, nadučitelj v pok. v Mariboru 10 Din. (Tovariši vzgledujte se na vrlem tovarišu — upokojencu, ki ima vse svoje otroke že preskrbljene!) Darila: Mestna hranilnica v Mariboru 100 Din obveznice 7% drž. posojila (s kuponji od septembra 1922 dalje); Milica Kregar in Minka Vašč-Medič, učiteljici v Kamnici, vsaka 1 à 100 Din, Doslej 82 obveznic à 100 Din = 8200 Din, Za Neratov temeljni kamen U. D.: Učiteljstvo pri Sv. Boženku pri Središču (3 os.) 25 Din, Vsem darovalcem iskrena hvala!

—g. **Učiteljski dom v Mariboru** je poslal te dni na vse šole mariborske oblasti en izvod pravil, eno pološčnico in pa sledečo okrožnico: »Novo ustanovljeni »Učiteljski dom v Mariboru« ni in tudi ne sme biti mrtvorojeno dete, temveč hoče in more že v par letih udeležiti svoj namen če tudi s skromnim začetkom. To pa je mogoče le s pomočjo in sodelovanjem nas vseh brez izjeme. Zakaj, koristol bodi nam vsem, oziroma našim potomcem (glej pravila), na naj smo stari ali mladi, oženjeni ali samci. — Zadosti dolgo smo delali in žrtvovali za druge, sebe pa pozabljali. Sedaj pa čutimo posledice na svoji koži. Občutili jih pa bomo še bolj, če se pravočasno ne osamosvojimo. Zakaž nad nas prihajajo zopet silno težki časi. — Zato bodimo vsi člani »Učiteljskega doma« (letna članarina 10 Din). — Zbirajmo ob vsaki priliki med seboj, in pri lažjih doneske za naš dom (gostije, veselice, godovi, razni sestanki, veselje družbe)! Kdor cení nas in naše delo, bode nas tudi podpiral. Ne pozabite pri tem premožnejših učiteljskih naklonjenih posameznikov in denarnih zavodov iz svojega okraja. Sporočite nam jih, da se odbor obrne s prošnjo za pomoč. Vsak znesek pošljite po priloženi položnici kakor hitro uporabite to, pošljemo drugo. Darujte sami 7% obveznice državnega posojila in zbirajte jih tudi pri lažjih. Na vsaki šoli poverite enega tovariša(-ico), ki bode posebno posvečal pozornost nabiranju prispevkov in vzdržal med vami zanimanje za »Učiteljski dom«. Če imate kake nasvete, jih nam sporočite, upoštevali bomo vse po možnosti.« — Tovariše(-ice) voditelje(-ice) prosimo da ne založe položnic in pravil, ampak jih ohranijo ter ob priliki porabijo sami oziroma dajo učiteljstvu na razpolago.

—g. **Darila »Učiteljskemu konviktu v Ljubljani, 7% obveznice državnega investicijskega posojila** (s kuponji od meseca septembra 1922 dalje): Režika Urbančičeva, učiteljica v Zgornji Šiški, 1 à 100

Din; Anton Urbančič, nadučitelj v Horjulju, 1 à 100 Din; skupaj 2 obveznici à 11 Din in prei. izkazanih 75 obveznic à 100 Din = **7700 Din.** Srčna hvala!

—g. **Učiteljska samopomoč,** 3. februarja 1923 je umrl član Franc Fabinc v Ljubljani (84. smrtni slučaj). Pološčnice za ta smrtni slučaj dobe člani pozneje. Posmrtnina za ta smrtni slučaj znaša 1010 dinar ev.

Rezervni sklad. Prostovoljni organizacijski davek — 1923. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.) 2. **izkaz, 495.25 Din:** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 411.25 Din kot obvezni organizacijski davek ter Joža Zupančič, nadučitelj v Prečnji 84 Din — izkupiček za 1 mernik pšenice. Bravo! Le prodajte pšenico še tako naprej, izkupičke pa darujte našemu rezervnemu fondu ter nikoli ne pozabite besed tov. Šumra, ki jih je letos izgovoril na občnem zboru šmarsko-pogaškega učiteljskega društva rekoč: »V skra ni sili in nevarnosti se odpro vsem učiteljskim ponebrencem, obubožancem, bolnim in onemoglim borna vrata nebogatega zaklada. Zato darujmo za naš rezervni fond, kajti vsakega čaka lahko za voglom nesreča.« — **100 Din:** Čeljsko učiteljsko društvo, **75 Din:** Učiteljsko društvo za šoštanjski okraj, **50 Din:** Šolsko vodstvo — Bogočina pri Murski Soboti. Prispevali so à 10 Din: Avgust Minkuš, Ed. Karner, Arpad Benkovič, Milko Gorup in Frančiška Gregoračeva, **20 Din:** Ana Maljeva — Primskovo pri Kranju, **10 Din:** Jadv. Malovrhova — Jezica pri Ljubljani. — Današnji izkaz **750.25 Din.** Pre. izkazanih **2012 Din.** Skupaj **2762.50 Din.** — Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasiška cesta 172.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+§ **RADOVLJIŠKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 3. marca t. l. v soboto ob 2. uri popoldne na Jesenicah. — Odbor.

+ **BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 3. marca 1923 ob 12.30 uri v Gradcu. Dnevni red: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo predsedstva. 3. Poročilo o važnih člankih iz »Narodne Prosvete«. 4. Tovariš J. Riglar nadaljuje svoje poročilo o ruskem šolstvu in svoji dožvljajih v ruskem ujetništvu. 5. Lepopiše v ljudski šoli — poročila okrajni šolski nadzornik Gustav Lukežič. 6. Slučajnosti. — Odbor. — Pred zborovanjem en odborova seja.

+§ **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** bo imelo svoj redni občni zbor v soboto dne 3. marca 1923 ob 2. uri na Gomlškem po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poročilo predsednika o seji širjega sosveta poverjeništvu Ljubljana. 3. Poročilo tajnice. 4. Poročilo blagajničarke. 5. Volitev odbora. 6. »Srbobrvlaščina v osnovni šoli«, poročila tov. Zotter. 7. Slučajnosti.

+§ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIŠKI OKRAJ LJUTOMER** zboruje v četrtek, 8. marca t. l. v Gornji Radgoni z začetkom ob 9. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. O reformi zgodovinskega pouka na osnovnih in meščanskih šolah; predava meščanskošolska učiteljica Ljudmila Poljančeva iz Maribora. 4. Razne stanovske in šolske zadeve. — Udeležba obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Predsednik.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** je imelo redni občni zbor dne 4. januarja 1923 v Konjicah. Predsednik tov. Strigl pozdravlja iskreno vse članstvo, želeč vsem prav srečno novo leto. Nato poročila o našem delu v preteklem letu, omenja žalostne gnotne razmere učiteljstva in uradnišva sploh in izraža upanje in na boljše čase ter končno pozivlja, da delujmo kljub vsemu kot dosejati tudi v bodoče za procvit naše jugoslovenske mladine.

Poročila. Tajnikovo poročilo in poročilo tov. blagajničarke sta se vzelj odobruje na znanje; istotako tudi poročilo tov. Brgleza o seji širjega sosveta UJU onv. Ljubljana.

Članarina. Članarina se je določila na 100 Din (80 Din UJU pov. Ljubljana, 10 Din Učiteljski dom v Mariboru, 12 Din Jugoslovenska Matica v Ljubljani in 18 Din za društvene potrebe in za »Rezervni sklad«).

Volitve. Izvoljen je dosedanji odbor, namreč: predsednik tov. A. Strigl, Kebabelj; preds. namestnik tov. J. Kržič, Lo-

če; tajnik tov. Fr. Brglez, Čadram; blagajničarka tov. M. Pleškova, Konjice, odbornika tov. Fr. Golež, Vitanje in tov. St. Pernatova, Konjice; namestniki: tov. K. Mravljak, Zreče; tov. Fr. Friedl, Št. Jernej in tov. E. Mayer, Konjice. Pregledovalca računov: tov. J. Kržičeva, Loče in tov. A. Bercé, Spitalič.

Predavanje. Tov. M. Poznejeva je predavala »O razvoju slovenske drame«. Izvrstnemu predavanju je sledilo učiteljsko z največjim zanimanjem.

Občni zbor je proti koncu predavanja za malo časa — uradni dan glavarstva — posetil vodja tukajšnjega okrajnega glavarstva, g. dr. Hubad, Tov. predsednik ga je v imenu društva prav prirsčno pozdravil, nakar se mu je g. vodja zahvalil za dobrodoščilo, bodril nato učiteljstvo k nadaljnjemu prosvetnemu delu, zagotavljajoč svojo pomoč v vseh prilikah in neprilikah ter se končno poslovil z željo, da nam naj prinese novo leto kar najboljših uspehov.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREZIŠKI IN SEVNIŠKI OKRAJ** je imelo svoj redni občni zbor 17. januarja v Brežicah. Predsednik se uvodoma zahvali za dovoljen obisk, konstatira sklepčnost ter preide k dnevnemu redu.

Tov. Drnovšek poroča o zadnji seji širjega sosveta v Ljubljani in predlaga, naj si društvo naroči »Narodno Prosveto«, kar se sprejme. Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je imelo društvo v preteklem letu 4 zborovanja katerih so se člani udeležili vselej v obitem številu. Daljši predavanja sta bili 2. Društvo šteje 67 članov.

Poročilo blagajničarke izkazuje 5477.37 Din skupnih dohodkov in 5279.70 Din izdatkov. Prebitok 197.67 Din, aktivne terjatve 515 Din. — Pregledovalci računov so predložene račune pregledali in jih našli v popolnem redu, nakar se tov. blagajničarki izreče absolutorij.

Članarina znaša za tekoče leto 100 Din in se ima poravnati v 10 mesečnih obrokih.

Volitve. Predsednikom je bil zopet izvoljen tov. Knapič Janko (sen.). — Odbornikom: Tominc Pl., Ravbar C., Gomilšek Lj., Kokot Ferdo in Drnovšek Fr. — Namestnikom: Drnovšek Pavla, Novak V. in Gaišek S. — Pregledovalcem računov: Jurše J., Kladnik J. in Tominc Avg.

Prihodnje zborovanje (čas določil predsedstvo) v Dobovi. Predava tov. Vadnal »O čebelarstvu«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu **za M. dr. N.-L. v B.:** Dragevolje bomo ustregli Vaši želji.

—lu **Ker nam danes** ni bilo mogoče iz tehniških oziror uporabiti drobnega tiska, e mnogo gradiva izostalo in pride prihodnjič na vrsto.

—lu **M. Z.:** Počasnilo v pismu.
—lu **Fr. Š.-P.:** Semestralne počitnice so hle letos v prvem slučaju, izjemoma določene na štiri dni, ker je padla sobota vmes; zakonita sta dva dneva. Izjema je bila napravljena zaradi dijakov, ki so odšli domov.

IZ »UPRAVE LISTOV«.

Dozdeva se nam, da se je pri ekspediciji zadnje številke »Učit. Tovariša« zgodilo nekaj pomot. Vljudno prosimo vse one, ki niso dotične številke našega lista v redu prejeli, ali če so prejeli morda po dva iztisa, da nam to nemudoma avijo, da nam bo mogoče pomote odpraviti. **Uprava listov UJU.**

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 69.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

V znišlu odloka višjega šolskega sveta z dne 10. februarja 1923, šte. 611 se razpisuje na sestrazredni osnovni šoli s 3 vzporednicami v Sevnici učiteljska služba v stalno namestitev.

Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo predpisanim službenim potom najkasneje do

dne 20. marca 1923

pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet sevniki, Brežice, dne 16. febr. 1923.

Katera učiteljica

v Ljubljanski okolici ali par postaj od Ljubljane bi zamenjala službeno mesto z večjim krajem ob postaji blizu Ljubljane? Pismene ponudbe pod »Učiteljica« na upravo »Učit. Tovariša«.

„ŽIKA“

je danes najboljša kava. Cenjenemu učiteljstvu jo priporoča

PRAŽARNA ŽIKA
LJUBLJANA, Rož. Dol.

sem naš marljivi tov. Hergouth, ki zasluži zato prav posebno pohvalo.

Knjižničar uraduje do nadaljnjega vsak četrtek od 4.—5. ure popoldne.

Iz blagajničarjevega poročila je razvidno, da šteje krožek 136 članov. Člani krožka so večina srednješolski profesorji in vse učiteljstvo meščanskih in ljudskih šol. Dohodkov je imel krožek 3030 Din. Cela vsota se je porabila za nakup knjig. Da je bilo nabrano tako veliko denarja, ni nemala zasluga vsega učiteljstva Mariborske oblasti, ki ga je prosil krožkov odbor pomoči in ki se je odzvalo z malimi izjemami z lepimi vsotami! Hvala za vse to. Prej ali slej raztegne krožek svoj dekokrog na vso oblast in tokrat boste želi tudi vi draki tovariši vse dobro, kar ste se ali. Poseben izkaz darovanih vsot in nabirateljev sledi. — Računi so bili v redu in je sprejel pridni naš blagajnik tovariš Osterc absolutorij in zahvalo.

Novo predsedstvo.

Ker odhajajo dosedanji predsednik tovariš Šilih v Zagreb, da se posveti nadaljnjemu študiju pedagogike, je bil pri volitvah izvoljen predsednikom g. nadzornik Lichtenwalner. Z velikim veseljem je sprejelo učiteljstvo to izvolitev. Pedagoški krožek je pridobil kot voditelja in sodelavca preizkušnega šolnika, ki vzbuja v tovariših trdno upanje, da se bo pod njegovim vodstvom krožek razvil po načrtani poti dalje in uspeval v dobro učiteljstvu, šolstvu in narodu. Gospod predsednik je uredil nato splošne smernice, ki naj vodijo nadal na krožkovo delo. S toplimi besedami se je zahvalil tov. Šilihu, ki je s polnim umevanjem in ljubeznivostjo z vztrajno požrtvovalnostjo organiziral in vodil krožek dosedaj. Želel mu je največ uspeha in izrazil upanje, da se s poglobljenim znanjem in izkušnjami vrne v Maribor; kar vse bo v prid krožku.

S tem je bil zaključen III. občni zbor ped. did. krožka. **dé.**

—ko **Knjige Slovenske Šolske Matice** so dotiskane. Ko dovrši se knjigoveznica svoje delo, se prične takoj z razpošiljanjem. Poverjenike, ki so še na dolgu s članarino se opozarja, da dobe le toliko izvodov kolikor je plačanih. Da ne bo brezpotrebni reklamacij, jih prosimo, da vpošljejo čimprej še zaostale zneske Matici. Če nimajo položnic, na se javijo do dopisnice. Novih članov za leto 1922. se ne sprejema več. Nečlani dobe knjige za leto 1922. po knjigotržnih cenah, ki so razvidne v seznamu Maticine založbe na koncu »Zbornika« za leto 1922. — Poverjeniki preimejo s knjigami vred nabiralne pole za leto 1923. Po § 5. društvenih pravil mora biti članarina vplačana v prvi polovici vsakega leta. Da se olajša plačevanje članarine bi bilo umestno, da bi šolska vodstva odtegnila učiteljstvu za Šolsko Matico primerne zneske pri izplačevanju mesečne plače. V dveh ali treh obrokih bi bila zadeva poravnana in delo poverjenikom in glavnemu blagajniku S. Š. M. zelo olajšano. Pridobili bi na ta način na število članstva in publikacije za leto 1923, bi pravočasno izšle. Vse to, poverjenike se naproša, da upeljejo predlagani način plačevanja v svojem okraju. Dogovoriti se je o tem na zborovanih posameznih učiteljskih društev. Tudi bi bilo dobro nekatere večje okraje razdeliti v dve ali več povereništev. — **Slovenska Šolska Matica v Ljubljani**

Polemika.

— **Potrebni pomisleki na nepotrebna razmišljanja o titulaciji žene.** »Tovarišica« M. Z. je v zadnji številki »Učit. Tovariša« na dolgo in široko razplela kito, ki je ne more biti vesela ne gospa, ne gospodična, pa če je tudi še tako vneta učiteljica. V resni dobi nuje, ših vprašanji razpravljati o priskutni titulaciji je več kot preveč tudi za stare idealiste obeh spolov. Danes, »ko človek le toliko veča, kar plača«, imamo tudi me učiteljice važnejših poslov, kot misliti na bogve kak naslov in zahtevati od svoje zastopnice v višjem šolskem svetu podelitev predikata, »ki nam podeli družabno pravno stališče in dvigne šolstvo (!) na višjo stopnjo svetovne kulture.« — Predikat, ki smo ga vredne, nam gre po našem stanu in delu. In če je gospa branjevka s svojimi pomarančami preobloženimi košarami v svojih in v očeh njej enakih stokrat vrednejša, profesorica in gospa »Hausmajsterca« devetindevetdesetkrat vrednejša, doktorica, je tudi popolnoma vseeno, če ostane stara devica na časti vredna gospodična in če se prelevi »negotova« devica v spoštovano gospo kulturno nižje stopničnega soroga. Zmožnosti v glavi, izrabljene s požrtvovalnim trudom nadkri-

ljujejo vsekakor plemenitost roda in iznena izhajajoče žene, ki je bila in bo gospa, zrastle v krogu rojenih gospodov — gospodarjev — čez ilapce. Naravnost kruto na je zahtevati za 20 let staro, s še tako visoko avoriteto se ponašajoče dedke, naslov gospa, ki ni domač, kakor tudi ni naslov gospod, hr če bi se še ena ali druga izmed nas čutila razžaleno (?) vsled naslova gospodična, naj vzame v roko knjigo »de Amicis-a«, ki piše svojem otroku: »Ljubi svojega učitelja in izgovori vedno s spoštovanjem ime učitelj, ki je za onim očeta in matere najplemenitejše ime katero more človek dati človeku.« — **Domina.**

Naša gospodarska organizacija.

g. **Vabilo na redni občni zbor »Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju«, r. z. z o. z., ki se vrši dne 4. marca 1923 popoldne ob 3. uri v okoliški šoli v Celju po sledečem dnevnem redu:** 1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1922. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1922. 4. Volitev v načelstvo in nadzorstvo. 5. Slučajnosti. — Načelstvo.

—g. **Članarina in darila za učiteljski konvikt.** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 50 Din. — Solska mladina v Voklem na Gorenjskem 112 Din kot preostanek lanskega šolskega izleta na Bled. (Ta znesek je bil poslan začetkom januarja na napačni naslov: konviktov blagajnik ga je prejel šele 14. februarja, zato ta zakasnelost v izkazu. Najpreje pride denar na svoje mesto, če se pošlje naravnost na naslov »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«.) — Gidč, Marta Plavšakova, učiteljica v Trbovljah, 50 Din v počestčenje spomina umrle gospe Ursule Wessnerjeve. (Tudi ta vsota je bila poslana na napačni naslov; zato jo je vsled urgence prejel blagajnik U. K. šele 16. februarja. Hvala vsem darovalcem!

—g. **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina za leto 1923: Učit. društvo za Laški okraj 200 Din, Farčnik Anton, nadučitelj v pok. v Mariboru 10 Din. (Tovariši vzgledujte se na vrlem tovarišu — upokojencu, ki ima vse svoje otroke že preskrbljene!) Darila: Mestna hranilnica v Mariboru 100 Din obveznice 7% drž. posojila (s kuponji od septembra 1922 dalje); Milica Kregar in Minka Vašč-Međič, učiteljici v Kamnici, vsaka 1 à 100 Din, Doslej 82 obveznic à 100 Din = 8200 Din, Za Neratov temeljni kamen U. D.: Učiteljstvo pri Sv. Boženku pri Središču (3 os.) 25 Din, Vsem darovalcem iskrena hvala!

—g. **Učiteljski dom v Mariboru** je poslal te dni na vse šole mariborske oblasti en izvod pravil, eno pološčnico in pa sledečo okrožnico: »Novo ustanovljeni »Učiteljski dom v Mariboru« ni in tudi ne sme biti mrtvorojeno dete, temveč hoče in more že v par letih udeležiti svoj namen če tudi s skromnim začetkom. To pa je mogoče le s pomočjo in sodelovanjem nas vseh brez izjeme. Zakaj, koristol bodi nam vsem, oziroma našim potomcem (glej pravila), na naj smo stari ali mladi, oženjeni ali samci. — Zadosti dolgo smo delali in žrtvovali za druge, sebe pa pozabljali. Sedaj pa čutimo posledice na svoji koži. Občutili jih pa bomo še bolj, če se pravočasno ne osamosvojimo. Zakaž nad nas prihajajo zopet silno težki časi. — Zato bodimo vsi člani »Učiteljskega doma« (letna članarina 10 Din). — Zbirajmo ob vsaki priliki med seboj, in pri lažjih doneske za naš dom (gostije, veselice, godovi, razni sestanki, veselje družbe)! Kdor cení nas in naše delo, bode nas tudi podpiral. Ne pozabite pri tem premožnejših učiteljskih naklonjenih posameznikov in denarnih zavodov iz svojega okraja. Sporočite nam jih, da se odbor obrne s prošnjo za pomoč. Vsak znesek pošljite po priloženi položnici kakor hitro uporabite to, pošljemo drugo. Darujte sami 7% obveznice državnega posojila in zbirajte jih tudi pri lažjih. Na vsaki šoli poverite enega tovariša(-ico), ki bode posebno posvečal pozornost nabiranju prispevkov in vzdržal med vami zanimanje za »Učiteljski dom«. Če imate kake nasvete, jih nam sporočite, upoštevali bomo vse po možnosti.« — Tovariše(-ice) voditelje(-ice) prosimo da ne založe položnic in pravil, ampak jih ohranijo ter ob priliki porabijo sami oziroma dajo učiteljstvu na razpolago.

—g. **Darila »Učiteljskemu konviktu v Ljubljani, 7% obveznice državnega investicijskega posojila** (s kuponji od meseca septembra 1922 dalje): Režika Urbančičeva, učiteljica v Zgornji Šiški, 1 à 100

Din; Anton Urbančič, nadučitelj v Horjulju, 1 à 100 Din; skupaj 2 obveznici à 11 Din in prei. izkazanih 75 obveznic à 100 Din = **7700 Din.** Srčna hvala!

—g. **Učiteljska samopomoč,** 3. februarja 1923 je umrl član Franc Fabinc v Ljubljani (84. smrtni slučaj). Pološčnice za ta smrtni slučaj dobe člani pozneje. Posmrtnina za ta smrtni slučaj znaša 1010 dinar ev.

Rezervni sklad. Prostovoljni organizacijski davek — 1923. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.) 2. **izkaz, 495.25 Din:** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 411.25 Din kot obvezni organizacijski davek ter Joža Zupančič, nadučitelj v Prečnji 84 Din — izkupiček za 1 mernik pšenice. Bravo! Le prodajte pšenico še tako naprej, izkupičke pa darujte našemu rezervnemu fondu ter nikoli ne pozabite besed tov. Šumra, ki jih je letos izgovoril na občnem zboru šmarsko-pogaškega učiteljskega društva rekoč: »V skra ni sili in nevarnosti se odpro vsem učiteljskim ponebrencem, obubožancem, bolnim in onemoglim borna vrata ne bogatega zaklada. Zato darujmo za naš rezervni fond, kajti vsakega čaka lahko za voglem nesreča.« — **100 Din:** Čeljsko učiteljsko društvo, **75 Din:** Učiteljsko društvo za šoštanjki okraj, **50 Din:** Šolsko vodstvo — Bogočina pri Murski Soboti. Prispevali so à 10 Din: Avgust Minkuš, Ed. Karner, Arpad Benkovič, Milko Gorup in Frančiška Gregoračeva, **20 Din:** Ana Maljeva — Primskovo pri Kranju, **10 Din:** Jadv. Malovrhova — Jezica pri Ljubljani. — Današnji izkaz **750.25 Din.** Pre. izkazanih **2012 Din.** Skupaj **2762.50 Din.** — Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasiška cesta 172.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+§ **RADOVLJIŠKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 3. marca t. l. v soboto ob 2. uri popoldne na Jesenicah. — Odbor.

+ **BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 3. marca 1923 ob 12.30 uri v Gradcu. Dnevni red: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo predsedstva. 3. Poročilo o važnih člankih iz »Narodne Prosvete«. 4. Tovariš J. Riglar nadaljuje svoje poročilo o ruskem šolstvu in svoji dožvljajih v ruskem ujetništvu. 5. Lepopiše v ljudski šoli — poročila okrajni šolski nadzornik Gustav Lukežič. 6. Slučajnosti. — Odbor. — Pred zborovanjem en odborova seja.

+§ **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** bo imelo svoj redni občni zbor v soboto dne 3. marca 1923 ob 2. uri na Gomlškem po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poročilo predsednika o seji širjega sosveta poverjeništvu Ljubljana. 3. Poročilo tajnice. 4. Poročilo blagajničarke. 5. Volitev odbora. 6. »Srbobrvlaščina v osnovni šoli«, poročila tov. Zotter. 7. Slučajnosti.

+§ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIŠKI OKRAJ LJUTOMER** zboruje v četrtek, 8. marca t. l. v Gornji Radgoni z začetkom ob 9. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. O reformi zgodovinskega pouka na osnovnih in meščanskih šolah; predava meščanskošolska učiteljica Ljudmila Poljančeva iz Maribora. 4. Razne stanovske in šolske zadeve. — Udeležba obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Predsednik.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** je imelo redni občni zbor dne 4. januarja 1923 v Konjicah. Predsednik tov. Strigl pozdravlja iskreno vse članstvo, želeč vsem prav srečno novo leto. Nato poročila o našem delu v preteklem letu, omenja žalostne gnotne razmere učiteljstva in uradnišva sploh in izraža upanje in na boljše čase ter končno pozivlja, da delujmo kljub vsemu kot dosejati tudi v bodoče za procvit naše jugoslovenske mladine.

Poročila. Tajnikovo poročilo in poročilo tov. blagajničarke sta se vzelj odobruje na znanje; istotako tudi poročilo tov. Brgleza o seji širjega sosveta UJU onv. Ljubljana.

Članarina. Članarina se je določila na 100 Din (80 Din UJU pov. Ljubljana, 10 Din Učiteljski dom v Mariboru, 12 Din Jugoslovenska Matica in Ljubljani in 18 Din za društvene potrebe in za »Rezervni sklad«).

Volitve. Izvoljen je dosedanji odbor, namreč: predsednik tov. A. Strigl, Kebabelj; preds. namestnik tov. J. Kržič, Lo-

če; tajnik tov. Fr. Brglez, Čadram; blagajničarka tov. M. Pleškova, Konjice, odbornika tov. Fr. Golež, Vitanje in tov. St. Pernatova, Konjice; namestniki: tov. K. Mravljak, Zreče; tov. Fr. Friedl, Št. Jernej in tov. E. Mayer, Konjice. Pregledovalca računov: tov. J. Kržičeva, Loče in tov. A. Bercé, Spitalič.

Predavanje. Tov. M. Poznejeva je predavala »O razvoju slovenske drame«. Izvrstnemu predavanju je sledilo učiteljsko z največjim zanimanjem.

Občni zbor je proti koncu predavanja za malo časa — uradni dan glavarstva — posetil vodja tukajšnjega okrajnega glavarstva, g. dr. Hubad, Tov. predsednik ga je v imenu društva prav prirsčno pozdravil, nakar se mu je g. vodja zahvalil za dobrodoščilo, bodril nato učiteljstvo k nadaljnjemu prosvetnemu delu, zagotavljajoč svojo pomoč v vseh prilikah in neprilikah ter se končno poslovil z željo, da nam naj prinese novo leto kar najboljših uspehov.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI IN SEVNIŠKI OKRAJ** je imelo svoj redni občni zbor 17. januarja v Brežicah. Predsednik se uvodoma zahvali za dovoljen obisk, konstatira sklepčnost ter preide k dnevnemu redu.

Tov. Drnovšek poroča o zadnji seji širjega sosveta v Ljubljani in predlaga, naj si društvo naroči »Narodno Prosveto«, kar se sprejme. Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je imelo društvo v preteklem letu 4 zborovanja katerih so se člani udeležili vselej v obilem številu. Daljši predavanja sta bili 2. Društvo šteje 67 članov.

Poročilo blagajničarke izkazuje 5477.37 Din skupnih dohodkov in 5279.70 Din izdatkov. Prebitok 197.67 Din, aktivne terjatve 515 Din. — Pregledovalci računov so predložene račune pregledali in jih našli v popolnem redu, nakar se tov. blagajničarki izreče absolutorij.

Članarina znaša za tekoče leto 100 Din in se ima poravnati v 10 mesečnih obrokih.

Volitve. Predsednikom je bil zopet izvoljen tov. Knapič Janko (sen.). — Odbornikom: Tominc Pl., Ravbar C., Gomilšek Lj., Kokot Ferdo in Drnovšek Fr. — Namestnikom: Drnovšek Pavla, Novak V. in Gaišek S. — Pregledovalcem računov: Jurše J., Kladnik J. in Tominc Avg.

Prihodnje zborovanje (čas določi predsedstvo) v Dobovi. Predava tov. Vadnal »O čebelarstvu«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu **za M. dr. N.-L. v B.:** Dragevolje bomo ustregli Vaši želji.

—lu **Ker nam danes** ni bilo mogoče iz tehniških oziror uporabiti drobnega tiska, e mnogo gradiva izostalo in pride prihodnjič na vrsto.

—lu **M. Z.:** Počasnilo v pismu.
—lu **Fr. Š.-P.:** Semestralne počitnice so hle letos v prvem slučaju, izjemoma določene na štiri dni, ker je padla sobota vmes; zakonita sta dva dneva. Izjema je bila napravljena zaradi dijakov, ki so odšli domov.

IZ »UPRAVE LISTOV«.

Dozdeva se nam, da se je pri ekspediciji zadnje številke »Učit. Tovariša« zgodilo nekaj pomot. Vljudno prosimo vse one, ki niso dotične številke našega lista v redu prejeli, ali če so prejeli morda po dva iztisa, da nam to nemudoma avijo, da nam bo mogoče pomote odpraviti. **Uprava listov UJU.**

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 69.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

V znišlu odloka višjega šolskega sveta z dne 10. februarja 1923, šte. 611 se razpisuje na sestrazredni osnovni šoli s 3 vzporednicami v Sevnici učiteljska služba v stalno namestitev.

Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo predpisanim službenim potom najkasneje do

dne 20. marca 1923

pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet sevniki, Brežice, dne 16. febr. 1923.

Katera učiteljica

v Ljubljanski okolici ali par postaj od Ljubljane bi zamenjala službeno mesto z večjim krajem ob postaji blizu Ljubljane? Pismene ponudbe pod »Učiteljica« na upravo »Učit. Tovariša«.

„ŽIKA“

je danes najboljša kava. Cenjenemu učiteljstvu jo priporoča

PRAŽARNA ŽIKA
LJUBLJANA, Rož. Dol.

sem naš marljivi tov. Hergouth, ki zasluži zato prav posebno pohvalo.

Knjižničar uraduje do nadaljnjega vsak četrtek od 4.—5. ure popoldne.

Iz blagajničarjevega poročila je razvidno, da šteje krožek 136 članov. Člani krožka so večina srednješolski profesorji in vse učiteljstvo meščanskih in ljudskih šol. Dohodkov je imel krožek 3030 Din. Cela vsota se je porabila za nakup knjig. Da je bilo nabrano tako veliko denarja, ni nemala zasluga vsega učiteljstva Mariborske oblasti, ki ga je prosil krožkov odbor pomoči in ki se je odzvalo z malimi izjemami z lepimi vsotami! Hvala za vse to. Prej ali slej raztegne krožek svoj dekokrog na vso oblast in tokrat boste želi tudi vi draki tovariši vse dobro, kar ste se ali. Poseben izkaz darovanih vsot in nabirateljev sledi. — Računi so bili v redu in je sprejel pridni naš blagajnik tovariš Osterc absolutorij in zahvalo.

Novo predsedstvo.

Ker odhajajo dosedanji predsednik tovariš Šilih v Zagreb, da se posveti nadaljnjemu študiju pedagogike, je bil pri volitvah izvoljen predsednikom g. nadzornik Lichtenwalner. Z velikim veseljem je sprejelo učiteljstvo to izvolitev. Pedagoški krožek je pridobil kot voditelja in sodelavca preizkušnega šolnika, ki vzbuja v tovariših trdno upanje, da se bo pod njegovim vodstvom krožek razvil po načrtani poti dalje in uspeval v dobro učiteljstvu, šolstvu in narodu. Gospod predsednik je uredil nato splošne smernice, ki naj vodijo nadal na krožkovo delo. S toplimi besedami se je zahvalil tov. Šilihu, ki je s polnim umevanjem in ljubeznivostjo z vztrajno požrtvovalnostjo organiziral in vodil krožek dosedaj. Želel mu je največ uspeha in izrazil upanje, da se s poglobljenim znanjem in izkušnjami vrne v Maribor; kar vse bo v prid krožku.

S tem je bil zaključen III. občni zbor ped. did. krožka. **dé.**

—ko **Knjige Slovenske Šolske Matice** so dotiskane. Ko dovrši se knjigoveznica svoje delo, se prične takoj z razpošiljanjem. Poverjenike, ki so še na dolgu s članarino se opozarja, da dobe le toliko izvodov kolikor je plačanih. Da ne bo brezpotrebni reklamacij, jih prosimo, da vpošljejo čimprej še zaostale zneske Matici. Če nimajo položnic, na se javijo do dopisnice. Novih članov za leto 1922. se ne sprejema več. Nečlani dobe knjige za leto 1922. po knjigotržnih cenah, ki so razvidne v seznamu Maticine založbe na koncu »Zbornika« za leto 1922. — Poverjeniki preimejo s knjigami vred nabiralne pole za leto 1923. Po § 5. društvenih pravil mora biti članarina vplačana v prvi polovici vsakega leta. Da se olajša plačevanje članarine bi bilo umestno, da bi šolska vodstva odtegnila učiteljstvu za Šolsko Matico primerne zneske pri izplačevanju mesečne plače. V dveh ali treh obrokih bi bila zadeva poravnana in delo poverjenikom in glavnemu blagajniku S. Š. M. zelo olajšano. Pridobili bi na ta način na število članstva in publikacije za leto 1923, bi pravočasno izšle. Vse tov. poverjenike se naproša, da upeljejo predlagani način plačevanja v svojem okraju. Dogovoriti se je o tem na zborovanjih posameznih učiteljskih društev. Tudi bi bilo dobro nekatere večje okraje razdeliti v dve ali več povereništev. — **Slovenska Šolska Matica v Ljubljani**

Polemika.

— **Potrebni pomisleki na nepotrebna razmišljanja o titulaciji žene.** »Tovarišica« M. Z. je v zadnji številki »Učit. Tovariša« na dolgo in široko razplela kito, ki je ne more biti vesela ne gospa, ne gospodična, pa če je tudi še tako vneta učiteljica. V resni dobi nuje, ših vprašanji razpravljati o priskutni titulaciji je več kot preveč tudi za stare idealiste obeh spolov. Danes, »ko človek le toliko veča, kar plača«, imamo tudi me učiteljice važnejših poslov, kot misliti na bogve kak naslov in zahtevati od svoje zastopnice v višjem šolskem svetu podelitev predikata, »ki nam podeli družabno pravno stališče in dvigne šolstvo (!) na višjo stopnjo svetovne kulture.« — Predikat, ki smo ga vredne, nam gre po našem stanu in delu. In če je gospa branjevka s svojimi pomarančami preobloženimi košarami v svojih in v očeh njej enakih stokrat vred ed. profesorico in gospa »Hausmajsterca« devetindevetdesetkrat pred gđ. doktorico, je tudi popolnoma vseeno, če ostane stara devica na časti vredna gospodična in če se prelevi »negotova« devica v spoštovano gospo kulturno nižje stopničnega soroga. Zmožnosti v glavi, izrabljene s požrtvovalnim trudom nadkri-

ljujejo vsekakor plemenitost roda in iznena izhajajoče žene, ki je bila in bo gospa, zrastle v krogu rojenih gospodov — gospodarjev — čez ilapce. Naravnost kruto na je zahtevati za 20 let staro, s še tako visoko avoriteto se ponašajoče dedke, naslov gospa, ki ni domač, kakor tudi ni naslov gospod, hr če bi se še ena ali druga izmed nas čutila razžaleno (?) vsled naslova gospodična, naj vzame v roko knjigo »de Amicis-a«, ki piše svojem otroku: »Ljubi svojega učitelja in izgovori vedno s spoštovanjem ime učitelj, ki je za onim očeta in matere najplemenitejše ime katero more človek dati človeku.« — **Domina.**

Naša gospodarska organizacija.

g. **Vabilo na redni občni zbor »Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju«, r. z. z. o. z., ki se vrši dne 4. marca 1923 popoldne ob 3. uri v okoliški šoli v Celju po sledečem dnevnem redu:** 1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1922. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1922. 4. Volitev v načelstvo in nadzorstvo. 5. Slučajnosti. — Načelstvo.

—g. **Članarina in darila za učiteljski konvikt.** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 50 Din. — Solska mladina v Voklem na Gorenjskem 112 Din kot preostanek lanskega šolskega izleta na Bled. (Ta znesek je bil poslan začetkom januarja na napačni naslov: konviktov blagajnik ga je prejel šele 14. februarja, zato ta zakasnelost v izkazu. Najpreje pride denar na svoje mesto, če se pošlje naravnost na naslov »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«.) — Gidč. Marta Plavšakova, učiteljica v Trbovljah, 50 Din v počestčenje spomina umrle gospe Ursule Wessnerjeve. (Tudi ta vsota je bila poslana na napačni naslov; zato jo je vsled urgence prejel blagajnik U. K. šele 16. februarja. Hvala vsem darovalcem!

—g. **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina za leto 1923: Učit. društvo za Laški okraj 200 Din, Farčnik Anton, nadučitelj v pok. v Mariboru 10 Din. (Tovariši vzgledujte se na vrlem tovarišu — upokojencu, ki ima vse svoje otroke že preskrbljene!) Darila: Mestna hranilnica v Mariboru 100 Din obveznice 7% drž. posojila (s kuponji od septembra 1922 dalje); Milica Kregar in Minka Vašč-Međič, učiteljici v Kamnici, vsaka 1 à 100 Din, Doslej 82 obveznic à 100 Din = 8200 Din, Za Neratov temeljni kamen U. D.: Učiteljstvo pri Sv. Boženku pri Središču (3 os.) 25 Din, Vsem darovalcem iskrena hvala!

—g. **Učiteljski dom v Mariboru** je poslal te dni na vse šole mariborske oblasti en izvod pravil, eno pološnico in pa sledečo okrožnico: »Novo ustanovljeni »Učiteljski dom v Mariboru« ni in tudi ne sme biti mrtvorojeno dete, temveč hoče in more že v par letih udeležiti svoj namen če tudi s skromnim začetkom. To pa je mogoče le s pomočjo in sodelovanjem nas vseh brez izjeme. Zakaj, koristol bodi nam vsem, oziroma našim potomcem (glej pravila), na naj smo stari ali mladi, oženjeni ali samci. — Zadosti dolgo smo delali in žrtvovali za druge, sebe pa pozabljali. Sedaj pa čutimo posledice na svoji koži. Občutili jih pa bomo še bolj, če se pravočasno ne osamosvojimo. Zakaž nad nas prihajajo zopet silno težki časi. — Zato bodimo vsi člani »Učiteljskega doma« (letna članarina 10 Din). — Zbirajmo ob vsaki priliki med seboj, in pri lažjih doneske za naš dom (gostije, veselice, godovi, razni sestanki, veselje družbe)! Kdor cení nas in naše delo, bode nas tudi podpiral. Ne pozabite pri tem premožnejših učiteljskih naklonjenih posameznikov in denarnih zavodov iz svojega okraja. Sporočite nam jih, da se odbor obrne s prošnjo za pomoč. Vsak znesek pošljite po priloženi položnici kakor hitro uporabite to, pošljemo drugo. Darujte sami 7% obveznice državnega posojila in zbirajte jih tudi pri lažjih. Na vsaki šoli poverite enega tovariša(-ico), ki bode posebno posvečal pozornost nabiranju prispevkov in vzdržal med vami zanimanje za »Učiteljski dom«. Če imate kake nasvete, jih nam sporočite, upoštevali bomo vse po možnosti.« — Tovariše(-ice) voditelje(-ice) prosimo da ne založe položnic in pravil, ampak jih ohranijo ter ob priliki porabijo sami oziroma dajo učiteljstvu na razpolago.

—g. **Darila »Učiteljskemu konviktu v Ljubljani, 7% obveznice državnega investicijskega posojila** (s kuponji od meseca septembra 1922 dalje): Režika Urbančičeva, učiteljica v Zgornji Šiški, 1 à 100

Din; Anton Urbančič, nadučitelj v Horjulju, 1 à 100 Din; skupaj 2 obveznici à 11 Din in prei. izkazanih 75 obveznic à 100 Din = **7700 Din.** Srčna hvala!

—g. **Učiteljska samopomoč,** 3. februarja 1923 je umrl član Franc Fabinc v Ljubljani (84. smrtni slučaj). Pološnice za ta smrtni slučaj dobe člani pozneje. Posmrtnina za ta smrtni slučaj znaša 1010 dinar ev.

Rezervni sklad. Prostovoljni organizacijski davek — 1923. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.) 2. **izkaz, 495.25 Din:** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 411.25 Din kot obvezni organizacijski davek ter Joža Zupančič, nadučitelj v Prečnji 84 Din — izkupiček za 1 mernik pšenice. Bravo! Le prodajte pšenico še tako naprej, izkupičke pa darujte našemu rezervnemu fondu ter nikoli ne pozabite besed tov. Šumra, ki jih je letos izgovoril na občnem zboru šmarsko-pogaškega učiteljskega društva rekoč: »V skra ni sili in nevarnosti se odpro vsem učiteljskim ponebrencem, obubožancem, bolnim in onemoglim borna vrata ne bogatega zaklada. Zato darujmo za naš rezervni fond, kajti vsakega čaka lahko za voglem nesreča.« — **100 Din:** Čeljsko učiteljsko društvo, **75 Din:** Učiteljsko društvo za šoštanjski okraj, **50 Din:** Šolsko vodstvo — Bogočina pri Murski Soboti. Prispevali so à 10 Din: Avgust Minkuš, Ed. Karner, Arpad Benkovič, Milko Gorup in Frančiška Gregoračeva, **20 Din:** Ana Maljeva — Primskovo pri Kranju, **10 Din:** Jadv. Malovrhova — Jezica pri Ljubljani. — Današnji izkaz **750.25 Din.** Pre. izkazanih **2012 Din.** Skupaj **2762.50 Din.** — Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasiška cesta 172.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+§ **RADOVLJIŠKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 3. marca t. l. v soboto ob 2. uri popoldne na Jesenicah. — Odbor.

+ **BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 3. marca 1923 ob 12.30 uri v Gradcu. Dnevni red: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo predsedstva. 3. Poročilo o važnih člankih iz »Narodne Prosvete«. 4. Tovariš J. Riglar nadaljuje svoje poročilo o ruskem šolstvu in svoji dožvljajih v ruskem ujetništvu. 5. Lepopiše v ljudski šoli — poročila okrajni šolski nadzornik Gustav Lukežič. 6. Slučajnosti. — Odbor. — Pred zborovanjem en odborova seja.

+§ **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** bo imelo svoj redni občni zbor v soboto dne 3. marca 1923 ob 2. uri na Gomlškem po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poročilo predsednika o seji širjega sosveta poverjeništvu Ljubljana. 3. Poročilo tajnice. 4. Poročilo blagajničarke. 5. Volitev odbora. 6. »Srbobrvlaščina v osnovni šoli«, poročila tov. Zotter. 7. Slučajnosti.

+§ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIŠKI OKRAJ LJUTOMER** zboruje v četrtek, 8. marca t. l. v Gornji Radgoni z začetkom ob 9. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. O reformi zgodovinskega pouka na osnovnih in meščanskih šolah; predava meščanskošolska učiteljica Ljudmila Poljančeva iz Maribora. 4. Razne stanovske in šolske zadeve. — Udeležba obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Predsednik.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** je imelo redni občni zbor dne 4. januarja 1923 v Konjicah. Predsednik tov. Strigl pozdravlja iskreno vse članstvo, želeč vsem prav srečno novo leto. Nato poročila o našem delu v preteklem letu, omenja žalostne gnotne razmere učiteljstva in uradnišva sploh in izraža upanje in na boljše čase ter končno pozivlja, da delujmo kljub vsemu kot dosejati tudi v bodoče za procvit naše jugoslovenske mladine.

Poročila. Tajnikovo poročilo in poročilo tov. blagajničarke sta se vzelj odobruje na znanje; istotako tudi poročilo tov. Brgleza o seji širjega sosveta UJU onv. Ljubljana.

Članarina. Članarina se je določila na 100 Din (80 Din UJU pov. Ljubljana, 10 Din Učiteljski dom v Mariboru, 12 Din Jugoslovenska Matica in Ljubljani in 18 Din za društvene potrebe in za »Rezervni sklad«).

Volitve. Izvoljen je dosedanji odbor, namreč: predsednik tov. A. Strigl, Kebabelj; preds. namestnik tov. J. Kržič, Lo-

če; tajnik tov. Fr. Brglez, Čadram; blagajničarka tov. M. Pleškova, Konjice, odbornika tov. Fr. Golež, Vitanje in tov. St. Pernatova, Konjice; namestniki: tov. K. Mravljak, Zreče; tov. Fr. Friedl, Št. Jernej in tov. E. Mayer, Konjice. Pregledovalca računov: tov. J. Kržičeva, Loče in tov. A. Bercé, Spitalič.

Predavanje. Tov. M. Poznejeva je predavala »O razvoju slovenske drame«. Izvrstnemu predavanju je sledilo učiteljsko z največjim zanimanjem.

Občni zbor je proti koncu predavanja za malo časa — uradni dan glavarstva — posetil vodja tukajšnjega okrajnega glavarstva, g. dr. Hubad, Tov. predsednik ga je v imenu društva prav prirsčno pozdravil, nakar se mu je g. vodja zahvalil za dobrodošlico, bodril nato učiteljstvo k nadaljnjemu prosvetnemu delu, zagotavljajoč svojo pomoč v vseh prilikah in neprilikah ter se končno poslovil z željo, da nam naj prinese novo leto kar najbolj h uspehom.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREZIŠKI IN SEVNIŠKI OKRAJ** je imelo svoj redni občni zbor 17. januarja v Brežicah. Predsednik se uvodoma zahvali za dovoljen obisk, konstatira sklepčnost ter preide k dnevnemu redu.

Tov. Drnovšek poroča o zadnji seji širjega sosveta v Ljubljani in predlaga, naj si društvo naroči »Narodno Prosveto«, kar se sprejme. Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je imelo društvo v preteklem letu 4 zborovanja katerih so se člani udeležili vselej v obitem številu. Daljši predavanja sta bili 2. Društvo šteje 67 članov.

Poročilo blagajničarke izkazuje 5477.37 Din skupnih dohodkov in 5279.70 Din izdatkov. Prebitok 197.67 Din, aktivne terjatve 515 Din. — Pregledovalci računov so predložene račune pregledali in jih našli v popolnem redu, nakar se tov. blagajničarki izreče absolutorij.

Članarina znaša za tekoče leto 100 Din in se ima poravnati v 10 mesečnih obrokih.

Volitve. Predsednikom je bil zopet izvoljen tov. Knapič Janko (sen.). — Odbornikom: Tominc Pl., Ravbar C., Gomilšek Lj., Kokot Ferdo in Drnovšek Fr. — Namestnikom: Drnovšek Pavla, Novak V. in Gaišek S. — Pregledovalcem računov: Jurše J., Kladnik J. in Tominc Avg.

Prihodnje zborovanje (čas določi predsedstvo) v Dobovi. Predava tov. Vadnal »O čebelarstvu«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu **za M. dr. N.-L. v B.:** Dragevolje bomo ustregli Vaši želji.

—lu **Ker nam danes** ni bilo mogoče iz tehniških oziror uporabiti drobnega tiska, e mnogo gradiva izostalo in pride prihodnjič na vrsto.

—lu **M. Z.:** Počasnilo v pismu.
—lu **Fr. Š.-P.:** Semestralne počitnice so hle letos v prvem slučaju, izjemoma določene na štiri dni, ker je padla sobota vmes; zakonita sta dva dneva. Izjema je bila napravljena zaradi dijakov, ki so odšli domov.

IZ »UPRAVE LISTOV«.

Dozdeva se nam, da se je pri ekspediciji zadnje številke »Učit. Tovariša« zgodilo nekaj pomot. Vljudno prosimo vse one, ki niso dotične številke našega lista v redu prejeli, ali če so prejeli morda po dva iztisa, da nam to nemudoma avijo, da nam bo mogoče pomote odpraviti. **Uprava listov UJU.**

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 69.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

V znišlu odloka višjega šolskega sveta z dne 10. februarja 1923, šte. 611 se razpisuje na sestrazredni osnovni šoli s 3 vzporednicami v Sevnici učiteljska služba v stalno namestitev.

Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo predpisanim službenim potom najkasneje do

dne 20. marca 1923

pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet sevniki, Brežice, dne 16. febr. 1923.

Katera učiteljica

v Ljubljanski okolici ali par postaj od Ljubljane bi zamenjala službeno mesto z večjim krajem ob postaji blizu Ljubljane? Pismene ponudbe pod »Učiteljica« na upravo »Učit. Tovariša«.

„ŽIKA“
je danes najboljša kava.
Cenjenemu učiteljstvu jo priporoča
PRAŽARNA ŽIKA
LJUBLJANA, Rož. Dol.

sem naš marljivi tov. Hergouth, ki zasluži zato prav posebno pohvalo.

Knjižničar uraduje do nadaljnjega vsak četrtek od 4.—5. ure popoldne.

Iz blagajničarjevega poročila je razvidno, da šteje krožek 136 članov. Člani krožka so večina srednješolski profesorji in vse učiteljstvo meščanskih in ljudskih šol. Dohodkov je imel krožek 3030 Din. Cela vsota se je porabila za nakup knj. g. Da je bilo nabrano tako veliko denarja, ni nemala zasluga vsega učiteljstva Mariborske oblasti, ki ga je prosil krožkov odbor pomoči in ki se je odzvalo z malimi izjemami z lepimi vsotami! Hvala za vse to. Prej ali slej raztegne krožek svoj dekokrog na vso oblast in tokrat boste želi tudi vi draki tovariši vse dobro, kar ste se ali. Poseben izkaz darovanih vsot in nabirateljev sledi. — Računi so bili v redu in je sprejel pridni naš blagajnik tovariš Osterc absolutorij in zahvalo.

Novo predsedstvo.

Ker odhajajo dosedanji predsednik tovariš Šilih v Zagreb, da se posveti nadaljnjemu študiju pedagogike, je bil pri volitvah izvoljen predsednikom g. nadzornik Lichtenwalner. Z velikim veseljem je sprejelo učiteljstvo to izvolitev. Pedagoški krožek je pridobil kot voditelja in sodelavca preizkušnega šolnika, ki vzbuja v tovariših trdno upanje, da se bo pod njegovim vodstvom krožek razvil po načrtani poti dalje in uspeval v dobro učiteljstvu, šolstvu in narodu. Gospod predsednik je uredil nato splošne smernice, ki naj vodijo nadalje na krožkovno delo. S toplimi besedami se je zahvalil tov. Šilihu, ki je s polnim umevanjem in ljubeznivostjo z vztrajno požrtvovalnostjo organiziral in vodil krožek dosedaj. Želel mu je največ uspeha in izrazil upanje, da se s poglobljenim znanjem in izkušnjami vrne v Maribor; kar vse bo v prid krožku.

S tem je bil zaključen III. občni zbor ped. did. krožka. **dé.**

—ko **Knjige Slovenske Šolske Matice** so dotiskane. Ko dovrši se knjigoveznica svoje delo, se prične takoj z razpošiljanjem. Poverjenike, ki so še na dolgu s članarino se opozarja, da dobe le toliko izvodov kolikor je plačanih. Da ne bo brezpotrebni reklamacij, jih prosimo, da vpošljejo čimprej še zaostale zneske Matici. Če nimajo položnic, na se javijo do dopisnice. Novih članov za leto 1922. se ne sprejema več. Nečlani dobe knjige za leto 1922. po knjigotržnih cenah, ki so razvidne v seznamu Maticine založbe na koncu »Zbornika« za leto 1922. — Poverjeniki preimejo s knjigami vred nabiralne pole za leto 1923. Po § 5. društvenih pravil mora biti članarina vplačana v prvi polovici vsakega leta. Da se olajša plačevanje članarine bi bilo umestno, da bi šolska vodstva odtegnila učiteljstvu za Šolsko Matico primerne zneske pri izplačevanju mesečne plače. V dveh ali treh obrokih bi bila zadeva poravnana in delo poverjenikom in glavnemu blagajniku S. Š. M. zelo olajšano. Pridobili bi na ta način na število članstva in publikacije za leto 1923, bi pravočasno izšle. Vse to, poverjenike se naproša, da upeljejo predlagani način plačevanja v svojem okraju. Dogovoriti se je o tem na zborovanjih posameznih učiteljskih društev. Tudi bi bilo dobro nekatere večje okraje razdeliti v dve ali več povereništev. — **Slovenska Šolska Matica v Ljubljani**

Polemika.

— **Potrebni pomisleki na nepotrebna razmišljanja o titulaciji žene.** »Tovarišica« M. Z. je v zadnji številki »Učit. Tovariša« na dolgo in široko razplela kito, ki je ne more biti vesela ne gospa, ne gospodična, pa če je tudi še tako vneta učiteljica. V resni dobi nuje, ših vprašanji razpravljati o priskutni titulaciji je več kot preveč tudi za stare idealiste obeh spolov. Danes, »ko človek le toliko veča, kar plača«, imamo tudi me učiteljice važnejših poslov, kot misliti na bogve kak naslov in zahtevati od svoje zastopnice v višjem šolskem svetu podelitev predikata, »ki nam podeli družabno pravno stališče in dvigne šolstvo (!) na višjo stopnjo svetovne kulture.« — Predikat, ki smo ga vredne, nam gre po našem stanu in delu. In če je gospa branjevka s svojimi pomarančami preobloženimi košarami v svojih in v očeh njej enakih stokrat vrednejša, profesorica in gospa »Hausmajsterca« devetindevetdesetkrat vrednejša, doktorica, je tudi popolnoma vseeno, če ostane stara devica na časti vredna gospodična in če se prelevi »negotova« devica v spoštovano gospo kulturno nižje stopničnega soroga. Zmožnosti v glavi, izrabljene s požrtvovalnim trudom nadkri-

ljujejo vsekakor plemenitost roda in iznena izhajajoče žene, ki je bila in bo gospa, zrastle v krogu rojenih gospodov — gospodarjev — čez ilapce. Naravnost kruto na je zahtevati za 20 let staro, s še tako visoko avoriteto se ponašajoče dedke, naslov gospa, ki ni domač, kakor tudi ni naslov gospod, hr če bi se še ena ali druga izmed nas čutila razžaleno (?) vsled naslova gospodična, naj vzame v roko knjigo »de Amicis-a«, ki piše svojem otroku: »Ljubi svojega učitelja in izgovori vedno s spoštovanjem ime učitelj, ki je za onim očeta in matere najplemenitejše ime katero more človek dati človeku.« — **Domina.**

Naša gospodarska organizacija.

g. **Vabilo na redni občni zbor »Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju«**, r. z. z o. z., ki se vrši dne 4. marca 1923 popoldne ob 3. uri v okoliški šoli v Celju po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1922. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1922. 4. Volitev v načelstvo in nadzorstvo. 5. Slučajnosti. — Načelstvo.

—g. **Članarina in darila za učiteljski konvikt.** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 50 Din. — Solska mladina v Voklem na Gorenjskem 112 Din kot preostanek lanskega šolskega izleta na Bled. (Ta znesek je bil poslan začetkom januarja na napačni naslov: konviktov blagajnik ga je prejel šele 14. februarja, zato ta zakasnelost v izkazu. Najpreje pride denar na svoje mesto, če se pošlje naravnost na naslov »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani«). — Gidč, Marta Plavšakova, učiteljica v Trbovljah, 50 Din v počestčenje spomina umrle gospe Ursule Wessnerjeve. (Tudi ta vsota je bila poslana na napačni naslov; zato jo je vsled urgence prejel blagajnik U. K. šele 16. februarja. Hvala vsem darovalcem!

—g. **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina za leto 1923: Učit. društvo za Laški okraj 200 Din, Farčnik Anton, nadučitelj v pok. v Mariboru 10 Din. (Tovariši vzgledujte se na vrlem tovarišu — upokojencu, ki ima vse svoje otroke že preskrbljene!) Darila: Mestna hranilnica v Mariboru 100 Din obveznice 7% drž. posojila (s kuponji od septembra 1922 dalje); Milica Kregar in Minka Vašč-Međič, učiteljici v Kamnici, vsaka 1 à 100 Din, Doslej 82 obveznic à 100 Din = 8200 Din, Za Neratov temeljni kamen U. D.: Učiteljstvo pri Sv. Boženku pri Središču (3 os.) 25 Din, Vsem darovalcem iskrena hvala!

—g. **Učiteljski dom v Mariboru** je poslal te dni na vse šole mariborske oblasti en izvod pravil, eno pološčnico in pa sledečo okrožnico: »Novo ustanovljeni »Učiteljski dom v Mariboru« ni in tudi ne sme biti mrtvorojeno dete, temveč hoče in more že v par letih udeležiti svoj namen če tudi s skromnim začetkom. To pa je mogoče le s pomočjo in sodelovanjem nas vseh brez izjeme. Zakaj, koristol bodi nam vsem, oziroma našim potomcem (glej pravila), na naj smo stari ali mladi, oženjeni ali samci. — Zadosti dolgo smo delali in žrtvovali za druge, sebe pa pozabljali. Sedaj pa čutimo posledice na svoji koži. Občutili jih pa bomo še bolj, če se pravočasno ne osamosvojimo. Zakaž nad nas prihajajo zopet silno težki časi. — Zato bodimo vsi člani »Učiteljskega doma« (letna članarina 10 Din). — Zbirajmo ob vsaki priliki med seboj, in pri lažjih doneske za naš dom (gostije, veselice, godovi, razni sestanki, veselje družbe)! Kdor cení nas in naše delo, bode nas tudi podpiral. Ne pozabite pri tem premožnejših učiteljskih naklonjenih posameznikov in denarnih zavodov iz svojega okraja. Sporočite nam jih, da se odbor obrne s prošnjo za pomoč. Vsak znesek pošljite po priloženi položnici kakor hitro uporabite to, pošljemo drugo. Darujte sami 7% obveznice državnega posojila in zbirajte jih tudi pri lažjih. Na vsaki šoli poverite enega tovariša(-ico), ki bode posebno posvečal pozornost nabiranju prispevkov in vzdržal med vami zanimanje za »Učiteljski dom«. Če imate kake nasvete, jih nam sporočite, upoštevali bomo vse po možnosti.« — Tovariše(-ice) voditelje(-ice) prosimo da ne založe položnic in pravil, ampak jih ohranijo ter ob priliki porabijo sami oziroma dajo učiteljstvu na razpolago.

—g. **Darila »Učiteljskemu konviktu v Ljubljani, 7% obveznice državnega investicijskega posojila** (s kuponji od meseca septembra 1922 dalje): Režika Urbančičeva, učiteljica v Zgornji Šiški, 1 à 100

Din; Anton Urbančič, nadučitelj v Horjulju, 1 à 100 Din; skupaj 2 obveznici à 11 Din in prei. izkazanih 75 obveznic à 100 Din = **7700 Din.** Srčna hvala!

—g. **Učiteljska samopomoč**, 3. februarja 1923 je umrl član Franc Fabinc v Ljubljani (84. smrtni slučaj). Pološčnice za ta smrtni slučaj dobe člani pozneje. Posmrtnina za ta smrtni slučaj znaša 1016 dinar ev.

Rezervni sklad. Prostovoljni organizacijski davek — 1923. (Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.) 2. izkaz, **495,25 Din:** Učiteljsko društvo za novomeški okraj 411,25 Din kot obvezni organizacijski davek ter Joža Zupančič, nadučitelj v Prečnji 84 Din — izkupiček za 1 mernik pšenice. Bravo! Le prodajte pšenico še tako naprej, izkupičke pa darujte našemu rezervnemu fondu ter nikoli ne pozabite besed tov. Šumra, ki jih je letos izgovoril na občnem zboru šmarsko-pogaškega učiteljskega društva rekoč: »V skra ni sili in nevarnosti se odpro vsem učiteljskim ponebrencem, obubožancem, bolnim in onemoglim borna vrata nebogatega zaklada. Zato darujmo za naš rezervni fond, kajti vsakega čaka lahko za voglom nesreča.« — **100 Din:** Čeljsko učiteljsko društvo, **75 Din:** Učiteljsko društvo za šoštanjki okraj, **50 Din:** Šolsko vodstvo — Bogočina pri Murski Soboti. Prispevali so à 10 Din: Avgust Minkuš, Ed. Karner, Arpad Benkovič, Milko Gorup in Frančška Gregoračeva, **20 Din:** Ana Maljeva — Primskovo pri Kranju, **10 Din:** Jadv. Malovrhova — Jezica pri Ljubljani. — Današnji izkaz **750,25 Din.** Pre. izkazanih **2012 Din.** Skupaj **2762,50 Din.** — Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasiška cesta 172.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+§ **RADOVLJIŠKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 3. marca t. l. v soboto ob 2. uri popoldne na Jesenicah. — Odbor.

+ **BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 3. marca 1923 ob 12.30 uri v Gradcu. Dnevni red: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Poročilo predsedstva. 3. Poročilo o važnih člankih iz »Narodne Prosvete«. 4. Tovariš J. Riglar nadaljuje svoje poročilo o ruskem šolstvu in svoji dožvljajih v ruskem ujetništvu. 5. Lepopiše v ljudski šoli — poročila okrajni šolski nadzornik Gustav Lukežič. 6. Slučajnosti. — Odbor. — Pred zborovanjem en odborova seja.

+§ **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** bo imelo svoj redni občni zbor v soboto dne 3. marca 1923 ob 2. uri na Gomlškem po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Poročilo predsednika o seji širjega sosveta poverjeništvu Ljubljana. 3. Poročilo tajnice. 4. Poročilo blagajničarke. 5. Volitev odbora. 6. »Srbobrvlaščina v osnovni šoli«, poročila tov. Zotter. 7. Slučajnosti.

+§ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIŠKI OKRAJ LJUTOMER** zboruje v četrtek, 8. marca t. l. v Gornji Radgoni z začetkom ob 9. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. O reformi zgodovinskega pouka na osnovnih in meščanskih šolah; predava meščanskošolska učiteljica Ljudmila Poljančeva iz Maribora. 4. Razne stanovske in šolske zadeve. — Udeležba obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Predsednik.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** je imelo redni občni zbor dne 4. januarja 1923 v Konjicah. Predsednik tov. Strigl pozdravlja iskreno vse članstvo, želeč vsem prav srečno novo leto. Nato poročila o našem delu v preteklem letu, omenja žalostne gnotne razmere učiteljstva in uradnišva sploh in izraža upanje in na boljše čase ter končno pozivlja, da delujmo kljub vsemu kot dosejati tudi v bodoče za procvit naše jugoslovenske mladine.

Poročila. Tajnikovo poročilo in poročilo tov. blagajničarke sta se vzeli odobruje na znanje; istotako tudi poročilo tov. Brgleza o seji širjega sosveta UJU onv. Ljubljana.

Članarina. Članarina se je določila na 100 Din (80 Din UJU pov. Ljubljana, 10 Din Učiteljski dom v Mariboru, 12 Din Jugoslovenska Matica in Ljubljani in 18 Din za društvene potrebe in za »Rezervni sklad«).

Volitve. Izvoljen je dosedanji odbor, namreč: predsednik tov. A. Strigl, Kebabelj; preds. namestnik tov. J. Kržič, Lo-

če; tajnik tov. Fr. Brglez, Čadram; blagajničarka tov. M. Pleškova, Konjice, odbornika tov. Fr. Golež, Vitanje in tov. St. Pernatova, Konjice; namestniki: tov. K. Mravljak, Zreče; tov. Fr. Friedl, Št. Jernej in tov. E. Mayer, Konjice. Pregledovalca računov: tov. J. Kržičeva, Loče in tov. A. Bercé, Spitalič.

Predavanje. Tov. M. Poznejeva je predavala »O razvoju slovenske drame«. Izvrstnemu predavanju je sledilo učiteljsko z največjim zanimanjem.

Občni zbor je proti koncu predavanja za malo časa — uradni dan glavarstva — posetil vodja tukajšnjega okrajnega glavarstva, g. dr. Hubad, Tov. predsednik ga je v imenu društva prav pristrčno pozdravil, nakar se mu je g. vodja zahvalil za dobrodoščilo, bodril nato učiteljstvo k nadaljnjemu prosvetnemu delu, zagotavljajoč svojo pomoč v vseh prilikah in neprilikah ter se končno poslovil z željo, da nam naj prinese novo leto kar najbolj h uspehom.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREZIŠKI IN SEVNIŠKI OKRAJ** je imelo svoj redni občni zbor 17. januarja v Brežicah. Predsednik se uvodoma zahvali za dovoljen obisk, konstatira sklepčnost ter preide k dnevnemu redu.

Tov. Drnovšek poroča o zadnji seji širjega sosveta v Ljubljani in predlaga, naj si društvo naroči »Narodno Prosveto«, kar se sprejme. Iz blagajnikovega poročila posnemamo, da je imelo društvo v preteklem letu 4 zborovanja katerih so se člani udeležili vselej v obitem številu. Daljši predavanja sta bili 2. Društvo šteje 67 članov.

Poročilo blagajničarke izkazuje 5477,37 Din skupnih dohodkov in 5279,70 Din izdatkov. Prebitok 197,67 Din, aktivne terjatve 515 Din. — Pregledovalci računov so predložene račune pregledali in jih našli v popolnem redu, nakar se tov. blagajničarki izreče absolutorij.

Članarina znaša za tekoče leto 100 Din in se ima poravnati v 10 mesečnih obrokih.

Volitve. Predsednikom je bil zopet izvoljen tov. Knapič Janko (sen.). — Odbornikom: Tominc Pl., Ravbar C., Gomilšek Lj., Kokot Ferdo in Drnovšek Fr. — Namestnikom: Drnovšek Pavla, Novak V. in Gaišek S. — Pregledovalcem računov: Jurše J., Kladnik J. in Tominc Avg.

Prihodnje zborovanje (čas določi predsedstvo) v Dobovi. Predava tov. Vadnal »O čebelarstvu«.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu **za M. dr. N.-L. v B.:** Dragevolje bomo ustregli Vaši želji.

—lu **Ker nam danes** ni bilo mogoče iz tehniških oziror uporabiti drobnega tiska, e mnogo gradiva izostalo in pride prihodnjič na vrsto.

—lu **M. Z.:** Počasnilo v pismu.
—lu **Fr. Š.-P.:** Semestralne počitnice so bile letos v prvem slučaju, izjemoma določene na štiri dni, ker je padla sobota vmes; zakonita sta dva dneva. Izjema je bila napravljena zaradi dijakov, ki so odšli domov.

IZ »UPRAVE LISTOV«.

Dozdeva se nam, da se je pri ekspediciji zadnje številke »Učit. Tovariša« zgodilo nekaj pomot. Vljudno prosimo vse one, ki niso dotične številke našega lista v redu prejeli, ali če so prejeli morda po dva iztisa, da nam to nemudoma avijo, da nam bo mogoče pomote odpraviti. **Uprava listov UJU.**

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 69.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

V znišlu odloka višjega šolskega sveta z dne 10. februarja 1923, šte. 611 se razpisuje na sestrazredni osnovni šoli s 3 vzporednicami v Sevnici učiteljska služba v stalno namestitev.

Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo predpisanim službenim potom najkasneje do

dne 20. marca 1923

pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet sevniki, Brežice, dne 16. febr. 1923.

Katera učiteljica

v Ljubljanski okolici ali par postaj od Ljubljane bi zamenjala službeno mesto z večjim krajem ob postaji blizu Ljubljane? Pismene ponudbe pod »Učiteljica« na upravo »Učit. Tovariša«.

„ŽIKA“
je danes najboljša kava.
Cenjenemu učiteljstvu jo priporoča
PRAŽARNA ŽIKA
LJUBLJANA, Rož. Dol.